

ХРИСТИЯНКА

списание за
християнското
семеѣство

СОФИЯ • 1925 • ГОД. II. КНИГА 8 и 9.

СПИСАНИЕ ХРИСТИЯНКА.

ГОДИНА ВТОРА, 1925.

Книга VIII и IX. Януарий и Февруарий.

СЪДЪРЖА:

Притчата за блудния синъ — картина *отъ проф. Юлия Шнора.*

Обявление за спис. „Християнка“ за III год.

Притчата за богатия и Лазаря — картина *отъ профес. Юлия Шнора.*

Обявление за „Библия въ картини“.

Обявление за „Жития на светиитѣ“.

Ангелъ Господень удържа Валаама — картина *отъ Дорé.*

Жития на светиитѣ.

Мжченици — *Фараръ.*

Старозаветни пѣсни — *(стихотворения)* — *Потопѣтъ.*
Симъ, Хамъ и Яфетъ — отъ Люб. Бобевски.

Плодопродавачката съ Библията — *Ат. Димитровъ.*

Най-краткия пѣтъ къмъ Бога.

Женихъ — *(повестъ)* — *А. Тене.*

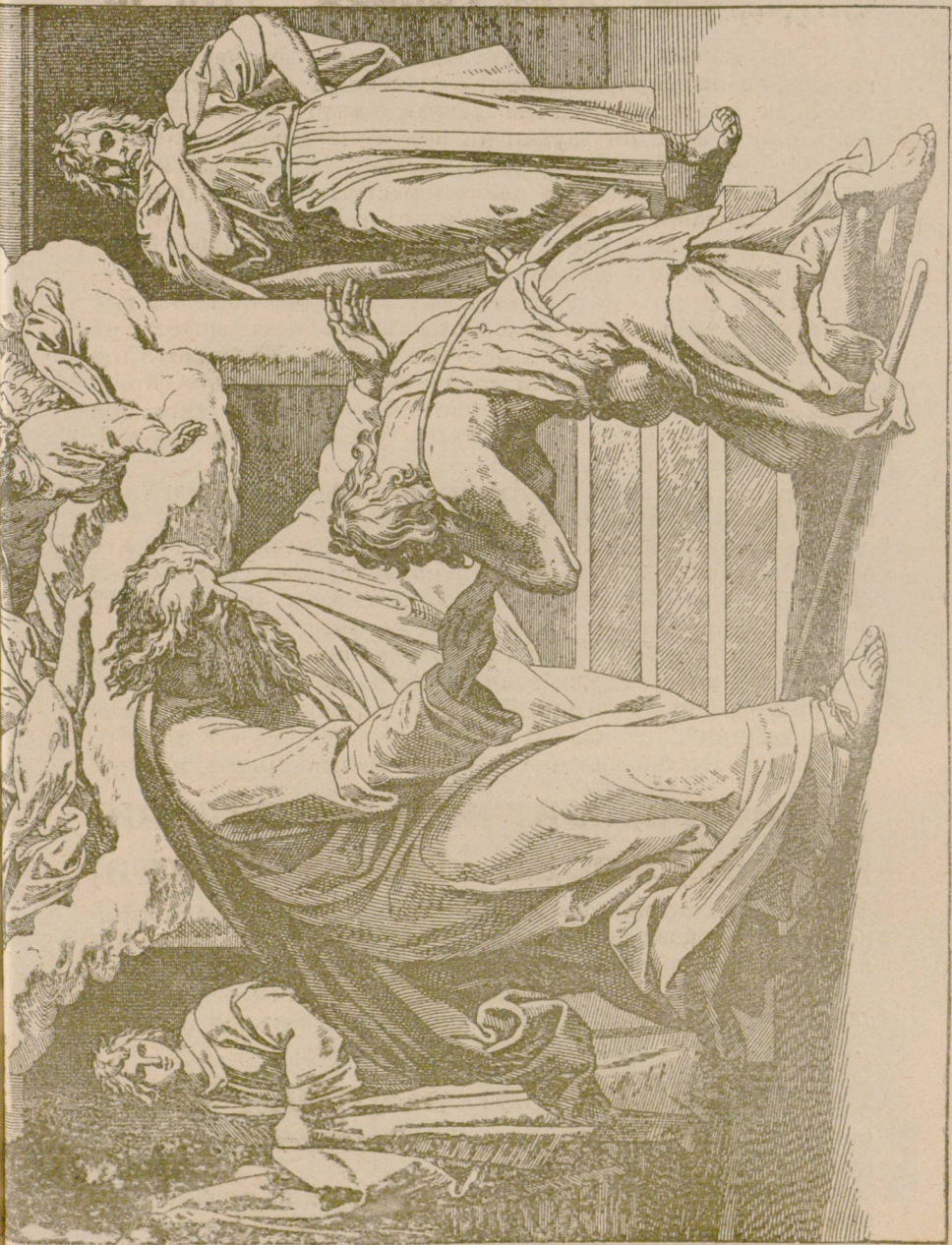
О тебе радуется (ноти) — *старобългарски напѣвъ.*

Какъ светиитѣ чуватъ нашитѣ молитви — *отъ Еп. Теофанъ Затворникъ.*

Божия промисълъ — *свещ. Методий П. Ивановъ.*

Великата ектения (ноти) — *А. Н. Струмской.*

Скрѣбъ Христова — *Св. Тихонъ Зидонски.*

БЛУДНИЙ СИНЬ

Картина на професора Юлія Шнора

Списание „Християнка“, год. III.

Отъ месецъ априль тази година се започва третата годишнина на сп. „Християнка“ — издание на „Бѣлия Кръстъ“ на Българската Православна Църква. Макарь и да се яви на бѣлъ свѣтъ въ едни трудни въ всѣко отношение времена, сп. „Християнка“ успѣ въ продължение на две години да си извоюва положение на най-разпространено илюстрирано месечно списание не само между религиознитѣ, но и между свѣтскитѣ такива у насъ. Това показва, че усилията на Братството — издатель да принесе максимумъ полза на читателитѣ си се ценятъ и че самото списание действително иде да запълне една голѣма празнота въ духовния животъ на нашия народъ. Насърчено отъ тоя приемъ, Братството ще положи всички усилия, щото презъ III-тата година „Християнка“ да бжде въ всѣко отношение подобрена, като при това даде и ценна премия на своитѣ предплатили абонати.

Условията сж следнитѣ:

Срещу годишенъ абонаментъ отъ 40 лв абонатитѣ ще получатъ въ течение на една година — отъ 1-й априль т. г. до 31-й мартъ 1926 г. — 10 книжки „Християнка“, а които абонати внесатъ 60 лв., ще получатъ сжщото списание на фина бѣла хартия. За странство списанието ще струва 55 лв. на обикновена хартия и 75 лв. на фина бѣла хартия.

Абонати, които внесатъ абонамента си направо въ редакцията съ пощенски записъ или пъкъ чрезъ настоятелитѣ най-късно до 30 юний т. год., освенъ 10-тѣ книжки „Християнка“, ще получатъ ценна премия: красивъ албумъ отъ 32 класически картини, на проф. Юлия Шнора и Доре:

Чудесата, притчитѣ и страданията на Господа Иисуса Христа,

форматъ по-голѣмъ отъ „Християнка“, който албумъ отдѣлно ще се продава по 30 лева. По тоя начинъ на предплатилитѣ абонати списанието ще струва само 10 лева.

Оня, който запише 10 нови абонати (които не сж били такива презъ II год.) и внесе абонамента имъ до 30 юний т. г., ще получи даромъ книгата:

„Библия въ картини“,

(за която книга чети по-долу обявлението), а абонатитѣ ще получатъ албума.

„Библия въ картини“ ще бжде дадена даромъ и на ония, които презъ II годишнина сж записали 10 абонати и внесли абонамента имъ. Ако сжщитѣ запишатъ нови десетъ, или ако събератъ за III год. абонимента отъ миналогодиш-

ПРИТЧАТА ЗА БОГАТИЯ И ЛАЗАРЯ

Картина отъ професора Юлия Шнора

нитъ записани отъ тѣхъ десетъ абонати и го внесатъ до 30 юний т. г., тѣ ще получатъ „Библия въ картини“ на фина хартия, красиво подвързана.

Всичко се адресира: София, Св. Синодъ, списание „Християнка“.

„Библия въ картини“.

Съ Божията помощъ отъ м. юний т. г. (докогато Братството на Бѣлия Кръстъ е въ надежда, че ще се събератъ 1000 предплатили абонати) — ще се сложи подъ печатъ „Библията въ картини“ — издание на Бѣлия Кръстъ.

Това ще бжде ново луксозно издание, каквото до сега у насъ не е бивало. Картинитъ ще бждатъ 240 — последователно изъ цѣлия Ветхи и Нови Заветъ — репродукция на класическитъ гравюрни картини на ПРОФ.ЮЛИЯ ШНОРА и ДОРЕ. Въпреки досегашното обявление, че Библията въ картини ще излезе на малъкъ форматъ — $\frac{1}{32}$ отъ $69/64$, т. е. формата на „Християнка“, прегъната на две, по технически съображения

книгата ще излѣзе въ по-голѣмъ форматъ отъ „Християнка“ — формата на библиитъ въ голѣмъ форматъ. За по-ясна представа ние тукъ помѣстваме три картини изъ тия, които ще съдържа „Библията въ картини“. Сжщата книга ще има 30 коли. На гърба на всѣка картина ще има обяснителенъ текстъ.

Книгата излиза подъ редакцията на Архимандритъ Ст. Абаджиевъ и ще бжде издадена на три вида хартия.

№ 1 — на фина бѣла хартия и ще струва 150 лв.

№ 2 — на бѣла хартия второ кач. — ще струва 130 л.

№ 3 — на обикновена печатарска хартия — 100 лв.

За изящна подвързия съ мукава и платно ще се заплаща по 25 лева.

За обикновена подвързия — 18 лева

Които предплатятъ до 30 май т. год. стойността на „Библия въ картини“, било изцѣло, било на половина, ще получатъ: № 1 срещу 120 лв.; № 2 — 100 лв.; № 3 — 80 лв. За подвързия отдѣлно.

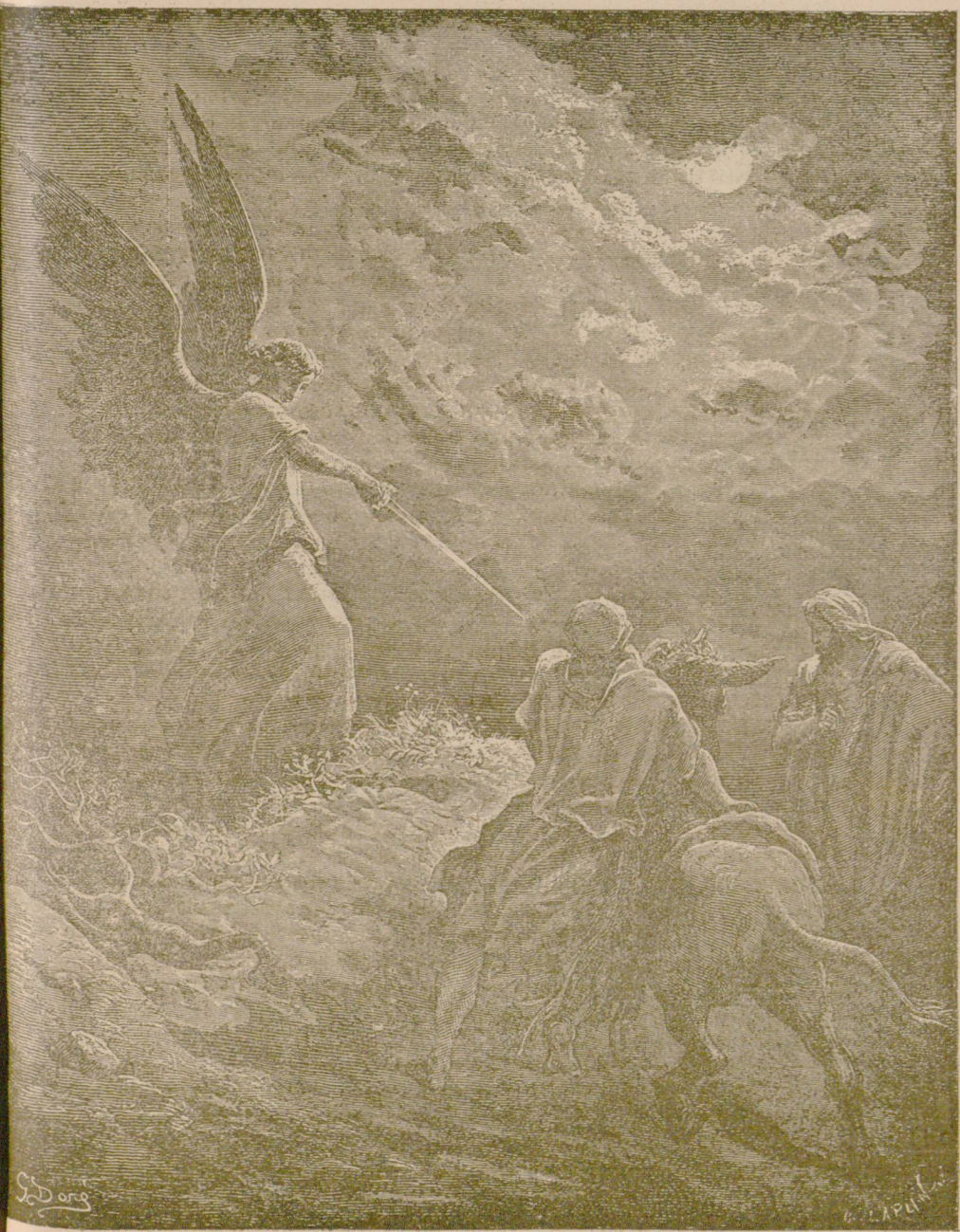
Който запише 10 абонати за „Библия въ картини“ и внесе стойността, ще получи една „Библия въ картини“. Побързайте съ записването!

Всичко адресирайте до сп. „Християнка“.

Щомъ се сложи подъ печатъ книгата, ще бжде готова най-късно въ два месеца.

Жития на светиитъ.

Отъ априлъ т. г. се слага подъ печатъ новото издание на „Бѣлия Кръстъ“ — „Жития на светиитъ“. Какво нѣщо

сж житията на светиитѣ, какво значение иматъ тѣ и какво влияние, — нека се прочете уводната статия на настоящата книжка на „Християнка“. Ние молимъ всички радатели на духовната книжнина да дадатъ по широка гласностъ на тая статия — проповѣдь: свещеници — отъ църковния амвонъ и въ братствата, мирени — въ кръга на своитѣ познати.

Житията на светиитѣ ще излизатъ подъ редакцията на Архим. Ст. Абаджиевъ въ 12 тома — за всѣки месецъ по единъ томъ, който ще съдържа житията на светиитѣ за презъ цѣлия месецъ. Всѣки томъ ще излиза въ продължение най-малко на 2 мѣсеца. Ще съдържа много иллюстрации — ликоветѣ на светиитѣ и др., а самитѣ жития ще бждатъ живо написани на достъпенъ езикъ споредъ най-новитѣ поправени руски издания на: **Поселянинъ, Дестунисъ, Бахметева, Филаретъ Черниговски**, като ще се иматъ предъ видъ и старитѣ славянски издания.

Братството ще положи всички усилия напълно да задоволи въпиющитѣ нужди на свещеника и на християнина. Точно количеството на колитѣ на всѣки томъ за сега не е известно. То може да бжде отъ 15—20 коли (въ Църк. Вѣстникъ погрѣшно е напечатано: 10 — 12 коли) голѣмъ форматъ.

Цената ще бжде за всички абонати, предплатили **всѣки томъ**: по 2.50 лв. кола на обикновена печатарска хартия и по 3.50 кола на фина бѣла хартия. За подвързия, която ще става по желание, ще се плаща отдѣлно — 25 лв. съ платно и 18 лева — ~~съ~~ платно на томъ.

Предплатили абонати ще се считатъ ония, които внесатъ до 30 априлъ т. год. стойността (50 лв за II кач. или 70 лв. за I кач.) за I томъ върху 20 коли, а за последващитѣ томове — които внасятъ стойността имъ най-късно до 15 деня следъ получаването на предшестващия томъ. Понеже излизането на 12-тѣ тома ще стане най-малко въ продължение на две години, всѣки, — и най-бедния, — ще може незабелезано да отдѣли отъ своитѣ средства и да се снабди съ ценното съкровище — „Жития на светиитѣ“.

Ония, които запишатъ 10 абонати и внесатъ стойността, ще получатъ даромъ едно течение на обикновена хартия, които запишатъ 20 абонати и внесатъ стойността, ще получатъ едно подвързано течение на фина хартия.

За непредплатилитѣ: колата ще струва на обикновена хартия — 4 лв., а на фина бѣла — 5 лв.

Побързайте съ записването си! Потрудете се да запишите колкото можете повече абонати! Притечете се на помощъ на Братството!

Всичко адресирайте: РЕДАКЦИЯ на „ХРИСТИЯНКА“ — СОФИЯ — СВ. СИНОДЪ.

ХРИСТИЯНКА

СПИСАНИЕ ЗА ХРИСТИЯНСКОТО СЕМЕЙСТВО.

Житията на светиитѣ.

Братството на Бѣлия Кръстъ е решило да издаде на български „Житията на светиитѣ“. Какво нѣщо сж тѣ?

Житията на светиитѣ
Може би, нѣма друго четиво, което по-добре да възпитава християнски чувства, повече да склонява хората къмъ християнски подвизи, отколкото житията на светиитѣ.

Тѣ сж, тъй да се каже, нагледна проповѣдь, примеръ, какъ да се въплоти на дѣло учението Христово. Тѣ сж живо и ясно олицетворение на отвлечнитѣ заповѣди.

Нѣщо високо и чудно произлиза въ вашата душа, когато на дълги редици минаватъ предъ васъ съ стотици и хиляди отъ тия особени хора, — на които цельга на живота всецѣло е била — да угодятъ на Христа.

Всѣки здравомислещъ човекъ, който на дѣло е изпиталъ лукавата сила на свѣтскитѣ примами и светѣта властъ на религиознитѣ впечатления, прекрасно знае ония дълбоко противоположни влияния, каквито изпитва неговата душа отъ четенето на свѣтскитѣ, макаръ и вдѣхновени книги, и отъ четенето на житията.

Свѣтскитѣ книги възбуждатъ у насъ желание да се „живѣе“ още и още А що означава понятието: сладъкъ и широкъ животъ? Хората, които сж изпитали и достигнали такъвъ животъ, знаятъ, че това е „плачъ, страдание и мъка?“

Христосъ по-добре отъ насъ ни е познавалъ, познавалъ е и нашата душа, когато ни е далъ тихия заветъ, кроткото и любовно внушение: „Не любете свѣта и което е въ свѣта!“

Знаете ли, какво постоянно недоволство гори душата на човѣка, който, подчинявайки се на своитѣ инстинкти, живѣе далечъ отъ внушенията на Христовия духъ, живѣе споредъ поривитѣ на своитѣ желания, подбудитѣ на своитѣ инстинкти?

Ако можехте да видите дълбоката и безизходна мъка на самодоволнитѣ нагледъ и горди невѣрници, които въ най-остритѣ упоения търсятъ дълбока бездна на блаженство, но не намиратъ нито трошица щастие; ако знаехте онова отчаяние, съ което тѣ се предаватъ на най-тънцитѣ и изострени наслади, ала въ нищо не намиратъ удовлетворение, — вие би се оплашили отъ нищожеството и безсилието

на свѣта да удовлетвори своитѣ най-вѣрни и послушни деца.

Не това! Не това! — ето що болезнено чувствува всѣка човѣшка душа, преситена отъ земнитѣ упоения и сжщевременно не наситена отъ тѣхъ.

Защото душата е дълбока, и нищо дребнаво не е въ състояние да я запълни.

Защото вѣчността е мащабъ за душата и само вѣчното може да застане редомъ съ нея.

Защото, като излѣзла отъ Бога и опредѣлена да се завърне къмъ Бога — само въ лоното Негово душата намира насита, удовлетворение и покой.

Защото Божеството и само Божеството е нейна стихия: нейнъ въздухъ, море, слънце, — вѣнъ отъ тая стихия душата чезне, страда и се измжчва.

Защото човѣкътъ е за Бога и Богъ за човѣка, — това е единствената разгадка на битието, това е единственото състояние, което образува великата хармония и правда въ свѣтовния редъ. Вѣнъ отъ това всичко е раздоръ, противоречие, лъжа и измама.

И ето човѣкъ, изморенъ отъ земията и нейнитѣ неправди, разочарованъ отъ дългитѣ търсения на земното щастие, натъква се на книгата „Жития на светиитѣ“.

Боже, какви свѣтли и обширни хоризонти!

Какво лесно достижимо щастие! Какъ това щастие е чудно застраховано отъ всички земни превратности, какъ то

е недостъпно за каквито и да било промѣни! . . .

Всички тия хора сж живи. Тѣ се славятъ и до сега, а пъкъ „съ шумъ“ е изчезнала паметъта“ преди повече отъ хиляда години на тѣхнитѣ блистателни съвременници.

Но освенъ това тѣхно безсмъртие въ потомството, светиитѣ съумѣли въ своя животъ да достигнатъ най-голъмо щастие, въпреки всичко онова, което ние считаме за непремѣнно условие на земното щастие и което тѣй трудно ни се отдава.

Намъ се чини, че за да бждемъ напълно доволни, нужно ни е фантастично богатство — такова, щото да не можемъ да изброимъ паритѣ, които, като безмѣлни и не знаещи отказъ слуги, да ни доставятъ всичко онова, което ние искаме отъ тѣхъ. А пъкъ светиитѣ Божии се смѣли надъ тѣй мамещето ни богатство. Тѣ съ презрение го отхвърляли отъ себе си като залѣпила се на обувката калъ И за това свое презрение тѣ били оправдани отъ самия животъ.

Власть, именитость, голѣмство, връзки намъ се чини, че сж нуждни и желателни. А тия хора оставяли престоли бѣгали отъ почеститѣ, които имали отъ своето раждане и търсили друго щастие, друга слава: славата на земното самоунижение.

Всѣки разсѣдливъ и внимателенъ четецъ на житията на светиитѣ, намѣсто неудоволствието, възбуждано въ душата отъ свѣтскитѣ книги, из-

питва тъкмо противоположни чувства: нѣкакъвъ срамъ за онова свое увлечение, което има къмъ живота, за своя ненаситенъ стремежъ къмъ земнитѣ блага, дохожда до съзнание — колко е лесно за човѣка да мине безъ всичко това, което той по-рано считалъ тѣй необходимо за себе си.

„О, азъ съмъ глупецъ, глупецъ! Щастието е било до мене тѣй близко, тѣй възможно, а азъ не съмъ го виждалъ и съмъ го пропусналъ покрай себе си.“ Ето съ какви думи приблизително може да се опредѣли състоянието на човѣка, който разсѣдливо чете страницитѣ на „Житията на светиитѣ“.

Да, щастието, което сж търсили за себе си и което съумѣли да намѣрятъ на земята тия хора, е лесно достижимо. То не изисква нито камари злато, нито блѣскаво име, нито голѣми способности . . . То иска само едно, — едно топло вѣрваще сърдце . . . То изисква, щото ние, както нѣкога евангелската Мария, да седнемъ при нозетѣ Христови съ жажда къмъ Неговитѣ думи и да ги слушаме, слушаме и на тия думи да се предадемъ.

Въ всѣки разказъ на Житията на светиитѣ се чува тихъ зовъ. Тия хора, които сж се дозѣрили на Христа, които сж отхвърлили свѣта и въ лоното на Христовата любовъ сж намѣрили вѣчното щастие, тѣ шепнатъ предъ всѣкиго отъ насъ:

„Върви къмъ Христа, върви къмъ Христа: свѣтътъ те

излъга. Той се надсмѣ надъ твоитѣ мечти. Разсипа твоитѣ надежди. А Христосъ нѣма да те излъже. Всичко, каквото отъ Него очаквашъ, всичко ще ти даде, и нѣщо повече ще ти даде . . . Върви къмъ Него, ти, който си израненъ отъ живота, изморенъ, разочарованъ отъ хладината на свѣта, ледения неотговорящъ свѣтъ, върви въ лоното на Неговата грѣща, всепрощаваща, животворна любовъ.

„Нека Добриятъ Пастиръ прегърне тебе, изморената заблудена овца, къмъ Своитѣ гърди, и нека те стопли . . . приюти . . . Само Той умѣ да люби. Само Той се отзова за всѣката Сидуша. Само Той не измѣнява, — Той, Който за всѣкиго отъ насъ пострада на кръста . . . Като те изкупи за такава цена, можешъ ли ти да бждешъ чуждъ Нему? Върви къмъ Него, върви, върви къмъ него!“

И колкото повече чете тия безхитростни разкази, за житията, толкова по-ясно изпква животътъ предъ васъ въ своитѣ истински очертания. И вамъ става чудно, какъ сте могли да се увлечете въ дребнавоститѣ на живота и да забравяте Бога.

И тия древни люди, велики въ своята искреностъ, силни въ своето въодушевление, ще ви окажатъ голѣма полза: тѣ ще ви дадатъ правиленъ миросгледъ, ще ви помогнатъ да се справите съ най-главнитѣ свѣтовни загадки.

И особено въ наше време, когато тѣй хитро и тѣй разпасано се проповѣдва земно-

то щастие, и отъ всички страни се вика: „Долу всички понятия за милосърдие, нравственост и дълг! Нека ни управлява само едно желание да се наслаждаваме и нека даваме свобода само на своите фантазии и инстинкти!“ Въ наше именно време е особено драгоценна нѣматa проповѣдь на тия Божии хора.

Тѣ твърдятъ, тѣ ни доказватъ: „Поживѣйте тѣй, както е училъ Христосъ, предайте се на Неговите съвети и изпитайте, колко прекрасенъ може да бѣде животътъ. Ние не сме животни, за да живѣемъ само единъ външенъ животъ, като забравяме достъпното за всички царство на духа!“

И ние имъ вѣрваме. Неможемъ да не имъ вѣрваме!

Тия славни войници отъ римските легиони, които се предаваха на поругание и мъки за правото си да произнесатъ три думи: „Азъ съмъ християнинъ;“ тия царски рицари, които бѣгаха въ безлюдните страшни пустини; тия отшелници, които дълги десетилѣтия не виждаха хора и не чуваха нищо за великитѣ, ставащи тогава, събития; тѣзи наследници на грамадни състояния и грѣмка слава на своите предки, които тайно бѣгаха отъ родината си, гдето отпосле, съ измѣнено име подъ видъ на нищи, се завръщаха и живѣеха близо до роднини и родители; тия преподобни, които, като птиците небесни живѣеха изъ хрялупитѣ на дърветата и се хранѣха отъ

прилетяващите врани; тия богати търговци, които захвърляха своите богатства и се спасяваха съ тежкия подвигъ на юродството—какъ тая тѣхна искреностъ, тая тѣхна сила, тая тѣхна пълнота на вѣрата действуватъ върху нашите слаби души! Предъ тѣхните лжечарни примѣри, предъ тѣхната красота на душата, предъ тоя подвигъ, ясенъ, разбранъ, неоспоримо високъ, — ние се освежаваме, младѣемъ, готови сме да вървимъ следъ сжщата свобода на духа, следъ сжщия светъ животъ.

И дай, Боже! Дай, Боже, щото „Житията на светиитѣ“ да ни направятъ съревнователи и подражатели на Божитѣ хора, щото отдѣлните дѣла на тия незабравими и отъ Бога незабравени хора да будятъ у насъ желание отново да се възкрѣсатъ тия дѣла!

Силата Христова надъ свѣта е се сжщата. Все тѣй отъ височините на небето Подвигоположникътъ Христосъ гледа на борбата на хората въ името на Неговата правда. Все тѣй е протегната съ вънецъ Неговата ржка, за да узнѣе оногова, който побеждава.

Сжщия бой,
Сжщата победа,
Сжщата слава,

И сжщото блаженство за оня, който е надвилъ всички искушения съ силата Христова.

Четете „Житията на светиитѣ“!

Мжченици.

Предъ насъ е цѣло съзвездие отъ мжченици.

Защо ги почитаме? Какво добро за насъ и за свѣта сж сторили мжченицитѣ съ своето високо себеотрицание? Повидимо му тѣ сж страдали за себе си. . .

„Да се опитаме съ примѣръ да ви покажемъ, — пише Фараръ. Еднажъ азъ бѣхъ въ малката църква „Св. Стефанъ“ въ Римъ, отваряна само единъ пжтъ въ годината, въ деня на неговата паметъ. Тая църква има кржгла форма и по стѣнитѣ ѝ навсѣкжде сж нарисувани фрески, които изобразяватъ сцени отъ вѣковетѣ на мжченичеството. Тукъ има мжченици, избивани съ камъни, разкжсвани на части, посичани, скитащи се въ овчи и кози кожи, живѣли въ подземия и пещери, нищи, огрижени, измжчени. Ап. Павелъ ни потвърждава това въ посланието къмъ евреитѣ. Говори сжщо и това (а нима сжществуванието на самата църква „Св. Стефанъ“ въ града на Нерона не е най-убедително доказателство?), че съ вѣра тия мжченици побеждавали царства, разпространявали благодатъта, спирали зиналитѣ уста на лъвоветѣ, отслабвали силата на огъня, отъ слаби ставали силни, ставали храбри въ бой, обръщали въ бѣгство вражескитѣ армии. На въпроса: *„какво добро сж тѣ сторили?“* може да се отговори съ думитѣ, които иматъ за насъ неизмѣримо голѣмо значение: *тѣ сж придобили Христа*. Тѣ се

научили да търпятъ, за да възкрѣснатъ. Тѣ пренасяли мжченията, отказвали се отъ освобождението. Но азъ не мисля, че това е била най-главната подбуда на най-великитѣ отъ мжченицитѣ. Ако ап. Павелъ е могълъ да каже, че той би желалъ да бжде отлжченъ отъ Христа заради своитѣ братя, родни нему по плътъ, не е за вѣрване, щото най-великитѣ отъ неговитѣ последователи да сж гледали на свѣта, като на море отъ огънь, отъ което, въ време на корабокрушение, само тѣ могли да се спасятъ върху принадлежащата имъ лодка. Не! Азъ мисля, че тѣ знаели, че *„нѣма нищо плодотворно отъ жертвата“*, че *кръвта на мжченицитѣ туря начало на църквата, че съ своята смъртъ и съ своята вѣрность тѣ осигуряватъ победата на обичното дѣло*. Така и било.

Ангелитѣ на мжченичество-то и победата, споредъ думитѣ на Мадзина, сж братя. Тѣ простиратъ своитѣ пазещи крила надъ люлката на бждещия животъ.

Своята победа християнството длъжи най-вече на мжченицитѣ.

Когато Римъ видѣлъ, че той трѣбва да се бори съ тълпа отъ хора, подобни на Сцевола, най-гордата изъ държавитѣ, владѣеща грамадни материални средства, преклонила се предъ властъта, която е основана върху чувството на невидимото.

Фараръ.

Старозаветни пѣсни.

1. Потопътъ.

Надвисна облакъ надъ земята
Отъ грѣмъ и мълнии пропитеъ,
Разперилъ бѣ си той крилата
Съсъ погледъ хищень, яровитъ.

И занѣмѣха звѣръ и птица,
Притаиха се плахо тѣ
Като разбойници въ тъмница; —
Обилень дѣждъ земя облѣ.

Прошарватъ мълнии небето
Съсъ грѣмъ злокобенъ и ехтежъ,
Вода облѣла ширинето —
Помита всичко съзълъ стремежъ.

А водни адъ се все издига
Отъ день на день, отъ нощъ наношь
И силата му все пристига
Съсъ ужасъ новъ и нова мощъ . .

Загива всичко. Звѣроветъ
Се даватъ — мратъ съ последень
ревъ,
А хора кършатъ си рѣцетъ,
Дано смегчатъ Господни гнѣвъ.

Но нѣма милость и водата
Облѣ и най-високи връхъ
И смъртъ покоси на земята
Последни стонъ, последни дѣхъ.

Надъ водни ширъ — безбрѣжна
бездна,
Представа слаба за човѣкъ,
Единъ предметъ салъ здравъ
излѣзна —
Той бѣше Ноеви ковчегъ.

И грѣйна слънцето умилно,
Обхвана водния просторъ,
Подъ който властваше всесилно
Надъ Ноя мили Божи взоръ.

И Ной отвори си ковчегъ
И хвърли взоръ къмъ водни адъ,
Видѣ, че нищо не избѣга
Да не изпита Божи ядъ.

И спрѣ ковчегъ си на сухо
Съ домътъ си чистъ, непогрѣ-
шимъ

И надъ морето мрътво, глухо
Възнесе Богу топълъ химнъ,

Тогазъ видѣ той надъ водата
Какъ изподъ Божи слънчевъ
зракъ

Изписала се бѣ джгата —
На нова ера първи знакъ! . . .

3. Симъ, Хамъ и Яфетъ

Мина потопътъ яровити
И заживѣ спокойно Ной
Съсъ рожбитѣ си дни честити, —
Предъ Бога правъ бѣ сѣвга той.

На степи ширни, неизходни
Владетель стана Ной щастливъ,
И въ ниви златни, плодородни
Блѣщѣше сѣрпътъ му звѣнливъ.

Въ обширнитѣ поляни гойни
Стада му хрупкаха безчетъ,
Подъ слънчевия обликъ знойни
Надниаха лозя съ приветъ.

Отъ зрѣло грозде Ной изстиска
Сокъ, пи отъ него настървень,
Пи много той и безъ да иска
Легна безгрижно упоень.

И полуголъ се той изтегна.
Заспа на голата земя,
Видъ го Хамъ, тозъ часъ побѣгна
При братята си и се смя.

И ги покани въ мигъ да идатъ
Съ него подъ лозата тамъ,
Баща си рѣденъ голъ да видатъ,
Станалъ за присмѣхъ и за срамъ . . .

Видѣха татка си съ очитѣ
Пиянъ отъ винения сокъ;
Яфетъ покри му голотитѣ,
Симъ хвърли Хаму укоръ строгъ...

Излѣ тогава Ной надъ Хама
Прокляте тежко: въ Ханаанъ
Синъ му да бжде съ родъ за срама,
По земниятъ ширъ разпилянъ.

Яфетъ да бжде съ дни щастливи,
Пространства много да владѣй
И средъ стада, лозя и ниви
Родътъ му честно да живѣй.

А кротки, благи Симъ повика,
Обрече му безброенъ плодъ,
Да създаде той тукъ велика
Държава и прочутъ народъ.

И доръ човѣчество пребжде,
На тазъ земя доде живѣй,
Тозъ плодъ безчетно да се вжди,
На Бога химни съ честь да пѣй.

И да роди Исусъ — Месия,
Родътъ на Сима да краси,
Що отъ духовенъ гнетъ — робия,
Родътъ човѣшки да спаси!

Люб. Бобевски.

Плодопродавачката съ Библията.

Бедна, злощастна вдовица съ кошница въ ржце по улица отива, плодове да продава. Спира обикновено на жгъла на тротоара край широкъ площадъ въ единъ юженъ италиански градъ. Кошницитѣ на земята слага, сяда и зрѣлитѣ си сладки плодове на минувачитѣ предлага. Незавидна е участието й. Мжчно прехраната си тя изкарва. Но доволна е, труди се, поднася, подканя съ вкуснитѣ си плодове минувачитѣ и Богъ я не оставя. Той е съ нея и всѣкога тя въ Него утѣха намира. Уредѣятъ ли минувачитѣ, остане ли по свободна тя, малка Библия из джеба си изважда и жадно Словото Божие поглъща. На мнозина тя прави впечатление: тиха, мила, скромна, благочестива, добра, честна пло-

продавачка. И знаятъ я — бедна вдовица съ две малки дечица.

Единъ день привечеръ минувачъ единъ младъ, напетъ, самодоволенъ господинъ, погледътъ си върху нея спира. Жена бедна, по външността се вижда, плодове продава, а чете книга?! Книга нѣкаква, добре подвързана. И чете я тясъ захласъ и само когато стъпка наблизъ чуе, тогава погледа си отъ нея дига и съ гласъ тихъ сладъкъ произнася: „Запозедайте, купете сладки, вкусни плодове!“ Приближава се той и съ въпросъ къмъ нея се обръща:

— Плодове ли продавашъ?

— Да, вкусни, много съ вкусни, заповѣдайте, господине!

— А що четешъ?

— Словото Божие, господине.

— А отъ де знаешъ, кой ти е казалъ, че това е Слово Божие?

— Самъ Богъ, господине.

— Та нима съ Бога си ти говорила?!

— Да съ Него азъ говоря, съ него азъ беседаамъ, въ молитвата ний се разговаряме.

— Ти Го питаешъ и Той ти отговаря?!

— Да, и не единъ пжтъ.

— А че Богъ сжществува ли?

— Моля ви се, какво вие говорите, че нима не сжществува?!

— Отде се вижда, че сжществува, съ що можешъ да докажешъ?

Продавачката се позамисля и следъ малко къмъ гордия самонадеяния господинъ се обръща.

— Извинете, господине; слънцето сжществува ли, и можете ли да докажете това?

— Да докажа?! ... Че ето на виждамъ, че свѣти, чувствавамъ, че грѣе, топли. Какво

доказателство повече отъ това искашъ?

— Прекрасно, и за менѣ Богъ е Слънце, което азъ виждамъ, чувствавамъ, че грѣе, че свѣти, че сгрѣва, стопля. Тази книга е божествена. Тя е Негово Слово. Слово Божие. Тя освѣтява моя непросвѣтенъ умъ и съ неизказана обичъ сгрѣва моето сърдце. Тя ме ободрява, радостъ ми дава, пжтя на живота ми показва, животъ ми дава.

Господинътъ замълчалъ, смутенъ нѣкакъ, портокали два взема и бавно къмъ булеварда се напжтва.

„Чудно! Каква увѣреностъ, каква твърдостъ, какво спокойствие и задоволство, каква бодростъ вѣе у тази, погледната външно, нещастна, облечена въ дрипели продавачка... Слънцето за нея грѣе и се чувствава добре, макаръ и бедна, а азъ?! ...

Да, безъ лжчитѣ на Духовното Слънце, безъ лжчитѣ на Слънцето на Правдата, безъ Иис. Христа душата и на най-богатия и на най-просвѣтения пустѣе, грубѣе, линѣе.

Ат. Димитровъ.

Най-краткия пжтъ къмъ Бога.

Нѣкой си учителъ, знаменитъ по своитѣ знания, отдавна усърдно се молилъ Богу, за да му покаже такъвъ човѣкъ, отъ който би могълъ да узнае най-правия пжтъ, водещъ къмъ небето. Еднажъ той се молилъ по-усърдно

отъ други пжтъ и чулъ гласъ, който му заповѣдалъ да излезе отъ келията и отиде при църковната врата. Излѣзълъ учителътъ и при вратата на църквата намѣрилъ единъ старецъ, беднякъ, покритъ съ гнойни рани и облеченъ въ

най-окжсана дреха. Като ми навалъ покрай него, учителтъ го поздравилъ по обикновеному:

— „Добъръ день, старче!“

Старецътъ отговорилъ: не помня, щото нѣкой день да е билъ за мене недобъръ“.

Учителтъ се сарѣлъ и, като че поправяйки първия си поздравъ, промълвилъ: „Желая, щото Богъ да ти даде щастие“!

Старецътъ отговорилъ: „азъ никога не съмъ бивалъ нещастенъ“.

Тогаза учителтъ казалъ още: „желая ти това, което самъ желаяшъ за себе си“.

— Азъ отъ нищо не се нужда, отговорилъ старецътъ; имамъ всичко, което желая“.

Учителтъ възразилъ: „нима само ти си щастливецъ между хората? Значи несправедливи сж думитѣ на Иова: *родения отъ жена човѣкъ отъ малолѣтство е отрупанъ съ скърби и беди* (Иов. XIV, 1). Не разбирамъ, какъ само ти си съумѣлъ да избѣгнешъ нещастията“.

Азъ не търся щастие и въ това се състои моето щастие, — казалъ старецътъ. Не се грижа за щастие и никога не се моля за това на небесния Отца и поради това никога не съмъ бивалъ нещастенъ. Гладенъ ли съмъ — благодаря за това на Бога. Студено ли ми е отъ лошото време — сжщо хваля Бога Смѣятъ ли се всички надъ мене — пакъ хваля Бога. По тоя начинъ всичко: приятно и противно, сладко и горчиво приемамъ радостно, като отъ ржцетѣ на добъръ баща. *Желая само това, което иска Богъ*, и поради това всичко става споредъ моето желание. Азъ се грижа само за това, щото да искамъ онова, което иска Богъ и да не желая онова, което Той не желае. Поради това ни най-малко не се считамъ нещастенъ“.

Почудилъ се учителтъ на отговоритѣ на стареца и разбралъ простата истина, че *най-кжсия пътъ къмъ Бога е тоя, да бжде човѣкъ въ всичко съгласенъ съ Неговата воля*.

Женихъ.

Повестъ

Сидония бѣше сираче и живѣше въ крайната кжща на селото, почти въ самото начало на гората. Баща ѝ, бившъ коларъ, умрѣ преди нейното пълнолѣтие, като ѝ остави въ наследство кжща съ градини и ниви, които се даваха подъ наемъ за 5000 лева. Въ тая

бедна планинска страна такова наследство правѣше Сидония добра кандидатка за женидба. За нещастие, обаче, макаръ тя да бѣше честна и трудолюбива, нѣмаше привлекателна вънкашность. Тя бѣше съ не-приветливо лице, съ искривена снага, издигнати плещи, из-

между които се подаваше малката ѝ глава, съ голѣми замислени очи и съ високо чело. Момцитѣ минаваха край нея равнодушно и съ насмѣшка. Ония, които ней ѝ се харесваха, не обръщаха никакво внимание на нейната непривлекателна фигура; а сама тя не искаше да върви следъ ония, които бѣха готови да я взематъ само поради нейнитѣ пари.

А между туй, въ тоа не-красиво тѣло, живѣеше висока душа и горещо сърдце. Нейнитѣ другарки се изпожениха. Сидония гледаше, какъ тѣ се разхождаха въ недѣлни дни подъ ржка съ своитѣ избраници, какъ се явяваха въ църква въ свадбени премѣни и какъ по-после водѣха съ себе си по две-три деца. Съ силна завистъ и болка на сърдце тя мислѣше, че и тя би била щастлива въ обаятията на възлюбленъ, въ къщи, около свои деца . . .

Въ началото на пролѣтта, когато се разпукваха пъпкитѣ на дърветата, когато дрѣнътъ и дивитѣ череши цвѣтятъ и се обличатъ въ бѣло, като букети на нозоженци, девицата изпитваше непреодолима жажда да люби и да бѣде любима. Нейното сърдце извънредно туптѣше и сълзи изкачаха на очитѣ ѝ; сънать ѝ се нарушаваше отъ тревожни видения. Макаръ тя да обичаше твърде много гората, ала не смѣеше да навлѣзе въ нея. До такава степенъ пролѣтното разцвѣтане на разстенията и разнитѣ игри на горскитѣ животни я вълнуваха.

Тя се криеше въ селската църква, и то тогава, когато нейния тѣсенъ притворъ, изцѣло варосанъ, биваше празенъ. Въ четението на молитвоника тя търсѣше цѣръ отъ лошитѣ си мисли. Планинскитѣ жители на оная мѣстность всѣкога се отличаваха съ своята набожностъ, и Сидония, слаба по вѣрана млади години, разви сега у себе си зачатъци на горещо благочестие. Все пакъ печатнитѣ молитви не успокояваха нейната душа, не препятствуваха на нейнитѣ мисли да блуждаятъ по опасни пѣтища. Въ отчаяние тя затваряше книгата и се мъчеше да намѣри въ сама себе си по-силни молитви, душевни излияния отъ по-личенъ характеръ. Тя спомни, че чела въ Евангелието: „Блажени сж плачещитѣ, защото тѣ ще бждатъ утешени“. И тя наивно се обърна къмъ Исуса съ думитѣ: „Боже мой! Който си на небесата, Ти виждашъ моята мъка, съжали се надъ мене и ми помогни!“ Малко по-малко тя привикна къмъ такава задушевна оеседа съ Христа, главата на Когото, увѣнчана съ тръни, и Неговото окървавено сърдце тя съзерцаваше въ полумрака на притвора. Тая искрення на своята мъка изповѣдь предъ Исуса, тоя молитвенъ поривъ издигаше нейнитѣ мисли далечъ отъ плътскитѣ въжделения. Незабелезано за нея, въ дълбочината на нейната душа Божествената душа зае мѣстото на човѣшката любовъ. Всѣки день посещенията на църквата ставаха по-дълги;

нейнитѣ беседи съ Иисуса бѣха близки до екстазъ. На колѣне предъ образа на Христа съ окървавено сърдце, тя се молѣше: „Азъ те обичамъ, Господи, дойди при мене!“

Тя се молѣше горещо. И ето единъ день ней се стори, че затворенитѣ клепки на Разпятия се издигатъ и Той обръща къмъ нея неженъ погледъ. Очитѣ на Сидония не можаха да се откъснатъ отъ тоя състрадателенъ погледъ на Иисуса. Въ себе си и около себе си, въ тишината натъмната църква, тя осети нѣкакъвъ таинственъ трепетъ. Тя чу кроткъ гласъ, пронизващъ съкровената дълбочина на нейната душа и тихо шептещъ: „Проси и ще ти се даде, хлопай и ще ти се отвори. Ако искашъ да бждешъ съвършена, иди продай всичко, каквото имашъ, раздай на беднитѣ, и ще спечелишъ богатство на небето... Върви следъ Мене...“

Като се върна въ кѣщи, Сидония почна да размисля за онова, което видѣ и чу въ църквата. И тя реши: по-скоро да продаде своя имотъ и да върви следъ Тогова, Който я вика.

За голѣмо очудване на всички, нейнитѣ ниви вече се продаваха отъ нотариуса. Сидония си остави само кѣщата, въ която бѣха умрѣли нейнитѣ родители. Като получи паритѣ, добити отъ продажбата, тя се отправи да посети светитѣ мѣста, гдето могъществото на Иисуса, Дева Мария и на светитѣ се проявява по най-чудесенъ начинъ. И ето тя, не-красивата и слабата, но доб-

рата и неуморимата, тръгна на дълъгъ пѣтъ, като се молѣше Богу и помагаше на сръщанитѣ я бедни. Тя по редъ посети всички светини въ Иерусалимъ, посети и други светини. Но всичко, що видѣ въ тия прославени светини, не можа да плени нейното сърдце и по-скоро наскърби нейното чувство, отколкото да му послужи за назидание. Навсѣкжде при храмоветѣ тя среща търговци, навсѣкжде тя вижда егоистически грижи за плътския животъ, хвалене съ своитѣ дѣла, отсъствие на искрена любовъ, която да освещава, — и ето наново съмнение жестоко смути нейното сърдце.

Рано една сутринъ на връщане, въ униние и разочарование, тя купи „Житията на светитѣ“ и се залови по пѣтя да ги чете.

Очитѣ ѝ съ възторгъ се спрѣха върху молитвата въ едно отъ житията:

„Хвала на Тебе, Господи, за всичко създадено отъ Тебе, — особено за нашия братъ, слънцето, което дава свѣтлината, съ която Ти ни освѣтявашъ. То е прекрасно и блѣсти съ велико сияние. То знаменува Тебе, Всевишния.

„Хвала на Тебе, Господи, за нашата сестра луната и звездитѣ. — Ти си ги разсѣялъ по небето свѣтли и прекрасни.

„Хвала на Тебе, Господи, за нашия братъ, — вѣтъра — и въздуха, за облацитѣ, за ясно-то небе и за всички времена на годината, — съ които Ти надарявашъ Твоитѣ твари съ животъ и помощъ.

„Хвала на Тебе, Господи, за нашата майка земята — която ни носи на себе си и ни храни — ражда плодове и красиви цвѣтя, тревн...“

Колкото повече Сидония повтаряше тоя химнъ, проникнатъ отъ хвалби къмъ Твореца и къмъ сътвореното отъ Него, толкова повече прѣсна небесна манна падаше на нейното сърдце. Ней се струваше, че сега тя вдишва съ пълни гърди цѣрителния въздухъ въ своето село, аромата на цвѣтешката гора, напоена съ жива вода, и нея я обхвана страстно желание отново да види своята родина, тъй отдавна оставена отъ нея.

Тя побърза да отиде въ своитѣ родни планини и, отваряйки вратата на своя домъ, тя заплака.

Това жилище съ скромната мебелъ бѣше сега всичкото ѝ имущество, тъй като щедро даваната отъ нея милостиня и далечното поклонничество погълнаха всичкитѣ ѝ средства. Но Сидония не съжеляваше за това. Нейната беднота я приближаваше къмъ светиитѣ, които ѝ служеха за образецъ. Тя радостно се помиряваше съ своята беднота. Нейното сърдце бѣше спокойно, проникнато отъ евангелскитѣ думи: „Не се грижете, какво ще ядете, или какво ще пиете, или съ какво ще се облечете. Търсете по-напредъ царството Божие и всичко друго ще ви се даде.“

Изъ остатѣцитѣ на дрехитѣ отъ покойната ѝ майка тя още можеше скромно да се облича. Гората я снабдяваше

съ диви плодове презъ лѣтото и съ гѣжи презъ есенъта.

За да получи пари и хлѣбъ тя събираше зимно време съчки изъ гората, а пролѣтъ теменуги и ходѣше да ги продава на близкия пазаръ. Магаръ и бедна, тя предпочиташе да помага на още победитѣ отъ нея. Тя вече не се страхуваше отъ гората. Молатвата и труда отдавна убиха у нея нейнитѣ съжаления и плътски желанія. Високитѣ дървета съ отпуснатитѣ клони, теменугитѣ и минзухаря, птицитѣ, бѣха за нея чудни образи, символизиращи „височайшия, всемогущъ и всеблагъ Господъ“. Тя братски ги любѣше, като създания на небесния Отецъ. Тя любѣше също съ милосърдна любовъ беднитѣ, които живѣеха въ гората. Слаба, ала жива, тя се промъкваше презъ цвѣтущия храсталакъ, посещавайки дърваритѣ въ тѣхнитѣ колиби, вжглицаритѣ при тѣхнитѣ пещи, като ношуваше на твърдото легло при главитѣ на тѣхнитѣ деца или при тѣхнитѣ болни жени, привързвайки се къмъ най-окаянитѣ, къмъ имащитѣ най-лошо име, безъ да се плаши нито отъ тѣхната грубост, нито отъ това, какво ще кажатъ хората.

А хората въ селото дигаха рамена. Най-снисходителнитѣ считаха я безумна, разсипница на всичкия си имотъ, която е унизила своето достоинство съ своята привързаностъ къмъ беднитѣ и горскитѣ скитници. Даже свещеникътъ и той я порицаваше за нейното неумѣсно милосърдие и я

упрекуваше, защото компрометирала религията съ своето неумение да се държи. Но Сидония не се смущаваше отъ това.

Въ таинственото трептение на дърветата тя чуваше гласа на Иисуса, Който ѝ шепнѣше: „Блажени сж чиститѣ по сърце, защото тѣ ще видятъ Бога“. Слънчевитѣ лъчи, промъкващи се презъ листата, струваха ѝ се за лъчи на благодатъта, изпращани отъ Всевишния, а сърдцето ѝ се изпълваше съ радостъ.

Една вечеръ тя виде една девица, която седѣше, съ наведена глава, край гората и горчиво плачеше. Това бѣше скитница, на име Манета. Тя се ползуваше съ лошо име, славѣше се като най-безпжтна въ оная мѣстностъ. Безъ да гледа на това, Сидония се приближи къмъ нея, другарски я взе подъ ржка и попита, защо тя плаче. Манета безъ всѣкакъв срамъ се призна, че нейния последенъ любовникъ я изхвърлилъ на улицата и сега тя е безъ покривъ и храна. „Ела при мене, каза ѝ Сидония, азъ ще сподѣля съ тебе моя хлѣбъ“. Тя я поведе въ своя домъ, утеши я кротко и я упрекна за лошавия ѝ животъ.

— Да, но трудно може да се запази човѣкъ отъ това, — цинично отговорила скитницата. Понѣкога моето тѣло гори, като отъ огънь. И азъ трѣбва да сторя това, което ми се иска. . . . Ясно е, че вие не знаете, какво нѣщо е настояща любовъ. . . . Вие разправяте, както слѣпата за цвѣтята. . .

Тъжна усмивка се появи на устнитѣ на Сидония, и цѣла почервенѣла, тя каза съ кротостъ:

— Нѣма човѣшко сжщество, което да не е страдало отъ своята плътъ. . . Ако ти би могла да четешъ въ моето сърдце, ти би узнала, че и азъ изнемогахъ, както и всички, отъ изкушения и похоти. . . Но азъ се излѣкувахъ съ това, че се обърнахъ къмъ Любовъта, която никога не излѣгва.

— Каква е тая любовъ? Наивно попита Манета, като опули очи.

— Азъ ще ти разкажа за това по-после. — А знаешъ, прибави тя, като нежно целуна изоставената, ти ще живѣешъ съ мене, и азъ ще те любя тъй, както Богъ желае, да любимъ ония, на които е тежко на душата. Азъ никога нѣма да те изхвърля на улицата. . .

Такова горещо отношение трогнало Манета много повече, отколкото всѣка проповѣдь. Тя се привърза къмъ Сидония, като добро куче. Тя ѝ се предаде съ тѣло и душа, и Сидония я приведе къмъ Бога. Тѣ почнаха да живѣятъ наедно.

Въ това време Сидония намисли смелъ планъ. Върху единъ отъ планинскитѣ склонове на оная мѣстностъ стърчеха развалини отъ нѣкогашенъ манастиръ, посветенъ на Св. Анна. Тая изоставена светиня не бѣше още изгубила своето по-раншно значение. Говорѣше се, че паяцитѣ тамъ нестояли да витъ паяжина. Сидония намисли въ паметъ на

Св. Анна да направи отначало църквата, а после да възобнови и манастиря... Тя се обърна към единъ предприемачъ на камени работи и съ красноречие, което излиза направо изъ сърдцето, убеди го да пожертвува камения материалъ за възобнова на развалинитъ. Дърводелеца, на когото тя изцъри детето, обеща да ѝ направи дървената частъ на притвора. За да смогне обаче съ необходимитъ средства за цѣлия си планъ, бедната девица не се стѣсняваше да ходи за помощи отъ село въ село. Манета прие живо участие въ това. Дветъ проявиха такова усърдие и твърдостъ, че следъ година, събраха значителна сума и възобновиха св. обителъ. Скоро се събраха при тѣхъ и други девици. И тѣ заживѣха единъ чистъ, ангелски животъ. Св. обителъ стана свѣтильникъ за околнитъ села. Тукъ всички се стичаха да се полюбуватъ на светия животъ на приелитъ вече монашество сестри и да отнесатъ голѣма поука. Манастирътъ бѣше за всички школа на истински животъ. Нѣкогашнитъ отхвърлени и изоставени девици бѣха образецъ на всички добродетели.

Голѣмитъ, обаче, трудове сломиха крехкия организъмъ на Сидония. Тя се почувствува

сериозно болна. Безъ да гледа на това, въ едно априлско утро тя пожела да сложи въ олтаря на храма първитъ пролѣтни цвѣтя, да се порадва на храма, украсенъ съ цвѣтя и напоенъ съ аромата на теменугата. Бодро тя отиде за цвѣтя изъ далечната гора. На връщане облацитъ потъмнѣха и силенъ дъждъ се излѣ. Тя се върна дома цѣла измокрена и разтресена. Манета я постави да легне въ постелката. Веднага у Сидония се яви блънувание, въ което тя високо беседва съ Св. Анна, дошла да я съпроводи въ райската обителъ. Съ нежна усмивка на устни тя повтаряше: „Иисусе мой, премилиий мой женише, прости ме и приеми моя духъ“.

На другия день дъждътъ престана, слънцето се издигна съ по раншния си блѣсъкъ и красота. Сидония бѣше мъртва. Тя лежеше на постелка отъ рогозка. Тѣлото ѝ, прострено, бѣше стройно. Лицето ѝ бѣше преобразено отъ свѣрхчовѣшката радостъ.

Изеднажъ силенъ пролѣтень вѣтръ разтвори дветъ черчвета на прозореца и обсипа, съ цвѣтъ отъ вишнитъ и глогъ, като че ли съ снѣгъ, леглото на сестра Сидония. Това бѣ празника на нейната свадба съ премилиия ѝ Женихъ.

Прев. отъ немски А. Тене.

О тебѣ радуется.

Старо-Български напевъ.

О тебѣ радуется.
 ра... Ду-ет-ся, благо-дат-на-я, вся-на-я тварь, ан-гель-ский со-боръ и че-ло-

бѣ, че-ский родъ, ос-вя-щен-ный хра-ме и ра-ю сло-вес-ный, дѣ-ла-е-ма-я по-мя-ти, изъ не-

я же Богъ во плоти... ея, и мила дѣтица
 биста, прех. до вѣка сий Богъ
 нашъ: лю. же. на бо тво. я престолю со. тво. рм. и

чре. во тво. о прас. ствѣ... ма.
 О те. бѣ ма. - . лю. се. ва, бж. гв. вост. ма. я. тварь. сав. вате бѣ, сав. ва те бѣ... о

Какъ светиитѣ чуватъ нашитѣ молитви.

(Еп. Теофанъ Затворникъ *).

Тънката обвивка на душата, служаща за посредница между душата и тѣлото, е средство за общение на душитѣ между себе си и съ мира на светиитѣ и ангелитѣ. Свѣтлото и тъмното състояние на обвивката на душата. Обвивката на душата бива свѣтла или тъмна споредъ вътрешното настроение. Примѣри. Бѣсовѣтъ виждатъ потъмнѣлата душа. Какъ светиитѣ чуватъ нашитѣ молитви. Приложение за молитвата.

XIII ПИСМО

Ако не сте забравили, единъ пѣтъ ние говорихме съ васъ за нѣкаква тънка и претънка стихия, която е по тънка отъ свѣтлината. Наричатъ я ефиръ. И нека тъй да бжде: въ името не е сжщността, а въ признанието, какво нѣщо е тя. Азъ признавамъ, че такава тънка стихия сжществува, всичко прониква и всѣкжде преминава, като служи и за най-последната граница на вещественото битие. Допущамъ при това, че въ тая стихия витаятъ всички блажені духове — ангелитѣ и светиитѣ Божии, — бидейки сами облечени въ нѣкаква одежда изъ сжщата стихия. Изъ сжщата стихия е и обвивката на нашата душа (разбирайте при тая дума и духа, който е душата на самата човѣшка душа). Самата душа, като духъ, е невеществена; но нейната

покривка е изъ тая тънка невеществена стихия. Нашето тѣло е грубо; а въпросната покривка на душата е много тънка и служи за посредница между душата и тѣлото. Чрезъ нея душата действува върху тѣлото и тѣлото върху душата. Но за това азъ говоря мимоходомъ. Запомнете само, че душата има много тънка покривка, и че тази покривка на нашата душа, е сжщо такава, каквато е и у всички други духове. Отъ това не е трудно да извадите заключение, че всемирната тънка стихия, отъ която сжтѣзи покривки и въ която витаятъ всички духове, е посредница и служи за взаимно общение на нашитѣ души съ ония духове.

Откъснете се сега отъ тия мисли и пренесете вниманието си къмъ обикновениятъ у васъ работи. Вие живѣете въ Москва, стоите между стениитѣ на своята квартира, заобиколени отъ всѣкжде съ здания. Накъдето и да обърнете своитѣ очи, навсѣкжде срещате пречки, — много предмети преграждатъ зрението на вашитѣ очи. Но ако можехте да се издигните съ нѣкой балонъ надъ Москва, вие ще видите без-

Известниятъ великъ руски писателъ еп. Теофанъ Затворникъ, който споредъ ученитѣ, втори следъ Златоуста най-добре е разбиралъ и изтълкувалъ ап. Павла, е написалъ въ видъ на писма до една духовна сестра книгата: „Какво нѣщо е духовенъ животъ?“ Отъ тая книга вземаме следващитѣ три тъй важни и много знаменателни писма въ правосл. бгоославска литература.

препятствено не само цѣла Москва, но и нейната околностъ. Ако можехте още по-високо да се издигните, вие бихте видѣли и оноза, което се намира по-далеко. Ако би могло да се усили вашето зрение и да бждите издигнати още и още по-високо, вие ще можете да видите Петроградъ, Парижъ, Лондонъ и т. н. Всичко това става поради това, че вашето зрение е станало по-остро и никакви препятствия не среща.

Минете сега отново къмъ светиитѣ Божии. Оная стихия, за която е дума, навсѣкжде преминава и никакво препятствие не среща за себе си. Слънчевия лжчъ преминава презъ стѣклото, а тая стихия — и презъ стѣклото, и презъ стената, и презъ земята и презъ всичко. И както тя преминава презъ всичко, тъй и оная, които витаятъ въ нея, могатъ да преминатъ презъ всичко, когато е това нужно (както Спасителтъ влѣзълъ въ горницата, гдето били апостолитѣ, презъ затворени врата). Небеснитѣ жители обитаватъ въ определено мѣсто. Но когато имъ се заповѣда или позволява, веднага се пренасятъ, кждето трѣбва по същата стихия и никакви прегради не само не срещатъ, но и не виждатъ. Когато е нужно, пренасятъ се, а когато нѣма такава нужда, като пребиваватъ на своето мѣсто, виждатъ по всички направления, кжде какво има и кжде какво става. И когато своитѣ очи обръщатъ къмъ земята, т. е. къмъ насъ грѣшнитѣ, ясно ви-

ждатъ и насъ . . . само не това наше грубо тѣло, съ което нѣматъ нищо общо, а виждатъ самота наша душа както тя е, не непосредствено, а посредствомъ покривката на душата, сродна съ тѣхната покривка и съ оная стихия, въ която тѣ живѣятъ: защото състоянието на душата се отразява точно въ нейната покривка.

Представете си сега следното: двама стоятъ и разговарятъ; при това душата на всѣки отъ тѣхъ е въ особено настрояние. Всѣки отъ тѣхъ не вижда, какво е на душата у другия по причина на грубата завеса на тѣлото, задъ която се крие душата. А ангелитѣ и светиитѣ, ако обърнатъ своя погледъ върху имъ, ще видятъ тѣхната душа, какъ е и какво има въ нея: защото каквато е тя и каквото има въ нея, — това се отразява на нейната покривка. Ако у нея има свети мисли и чувства, покривката и е свѣтла, и при всѣко свето чувство — свѣти по особенъ начинъ. А ако мислитѣ и чувствата ѝ не сж съвсемъ чисти, и нейната покривка не е свѣтла, и отъ всѣко нечисто чувство е помрачена по особенъ начинъ, като се явява ту като мъгла, ту като мракъ нощенъ. Ако можехте да се издигните на небето и да получите ангелско зрение, разбира се, като съблечете това тѣло, щомъ като погледните на земята, вие намѣсто разнообразна маса отъ хора, ще видите нѣкакви сѣнки свѣтли, полусвѣтли, мъгляви и мрачни; при което не е чу-

дно, че свѣтло облеченитѣ хора магаты да ви се покажаты мрачни, ако душата имѣ е лоша, а облеченитѣ въ прости дрехи — свѣтли, ако душата имѣ е чиста. Именно такива ни виждатъ ангелитѣ и светиитѣ ѣ, сѣдейки по това, какви ни виждатъ, радватъ се за насъ или скърбятъ.

Позволете ми да ви попитамъ: каква ви вижда светичата, името на която носите, и особено на именния ви день, когато тя по-внимателно се вгледва въ васъ, защото и вие по-усърдно се обръщате къмъ нея? Каква ви вижда вашиятъ ангелъ хранителъ, който всѣкога се намира при васъ, и самъ Господъ, Който съ тѣло седи отдѣсно на Отца, но е обещалъ и съ насъ да бѣде презъ всички дни до свѣршека на свѣта! — Каквато ви тѣ виждатъ, такава сте вие и на дѣло. Предупреждавамъ ви, че съ тоя въпросъ азъ нѣмамъ желание да ви смутя и съ това да помрача вашия праздникъ; напротивъ, очаквамъ да ви доставя духовна утѣха и радостъ. Не очаквамъ, щого отъ небето да ви видятъ мрачна или мъглява. Вие още не сте успѣли да се помрачите, поради тозатѣ ще ви видятъ свѣтла. По не моето искрено благопожелание за вашия именъ день е да бѣдите и пребѣдите всѣкога такава, та небеснитѣ жители всѣкога да ви виждатъ свѣтла. Тогава отъ тоя животъ ще премините направо къмъ тѣхъ. Това именно ви желая отъ всички души.

XIV ПИСМО

Въ допълнение къмъ казаното по-рано искамъ да кажа още нѣщо на сѣщата тема. Ще ви разкажа нѣколко опита, отъ които се вижда, че душата въ своята покривка приема точно такъвъ видъ, какъвто съответствува на нейното вътрешно настроение. Когато живѣлъ св. Андрея Юродиви, въ Константинополъ имало единъ свещеникъ (изъ нежененитѣ) постникъ, уединеникъ, молитвеникъ. Всички го почитали. Единъ пѣтъ св. Андрей се срещналъ съ него и видѣлъ, че той е облеченъ съ нѣкаква си тъмна мъгла, а около шията му била зазита змия съ надписъ: „*змия на сребролюбието*“. Ето каква била неговата душа! А между туй никой другъ тозъ не виждалъ. Видѣли го само просвѣтенитѣ духовни очи на св. Андрея. (Св. Андрей поговорилъ на саме съ тоя свещеникъ и го довелъ въ разкаяние, и той се изправилъ). Но очитѣ на небеснитѣ жители сѣ още по-просвѣтени. По тоя начинъ излиза, че когато намъ се струва, че никой не ни вижда какви сме, насъ ни виждатъ неизброимо множество очи. Погледни колко звезди има на небето! — Очитѣ, обърнати къмъ насъ сѣ още по-много.

И сами ние можемъ, мзкаръ и да не виждаме, да опредѣлимъ, какво сме ние. Това ни подсказва съвестята — неподкупния сѣдия. Човѣкъ може за известно време да заглуши съвестята, но тя всѣкога успѣва

да се освободи отъ гнета и да издигне гласа си. Това става даже и не у съвсемъ съвестнитѣ. А у чиститѣ нейния гласъ всѣкога е чистъ и звънливъ. Тя е гласъ Божи въ духа човѣшки. Въ нея се отразява мнението, което иматъ за насъ небеснитѣ жители. Така че, когато съвестъта говори, че ние сме чисти въ всичко предъ Бога и хората, това нейно свидетелство се отразява съ свѣтлина около нашата душа — и всички отъ небето ни виждатъ свѣтли. А ако съвестъта ни укорява, че сме нечисти, тогава ни виждатъ тъмни. Но най-отблизо, обаче, ни виждатъ ангелитѣ хранители — едного виждатъ — тъмненъ, другиго свѣтълъ, споредъ вътрешното настрояние — постоянно или случайно.

Освенъ ангелитѣ и свѣтиитѣ, насъ ни виждатъ, невидимо за насъ, и тъмнитѣ сили. Само че когато душата е свѣтла, тѣ не могатъ да гледатъ на нея, плашейки се, подобно на прилепитѣ, отъ свѣтлината, а гледатъ на нея само тогава, когато почне да се помрачава. Тѣ всѣкжде на орляци лѣтятъ и щомъ забележатъ нѣкжде потъмнена душа, веднага нападатъ скритомъ на нея и почватъ да я въртятъ, насамъ, натамъ, съ помисли и страстни желания и вълнения на чувствата. Бурливата областъ, за която говорихъ, че беззаконно се устройва между душата и тѣлото, е мѣстото, гдѣто бѣсоветѣ се приближаватъ къмъ душата и започватъ да я под-

хвърлятъ, като прахъ отъ вѣтъръ. Бѣсоветѣ се спитватъ да се вмъкнатъ крадишкомъ и къмъ свѣтлиѣ души, но биватъ отражавани и поразявани, като съ стрели, отъ лжчитѣ на свѣтлината. Въ Антиохия имало единъ вълхвъ на име Киприянъ. Единъ младежъ го молилъ да разположи къмъ него съ своето вълхование Иустина, една прекрасна християнка, за която той искалъ да се ожени, а пъкъ тя не искала и да го види. Киприянъ испращалъ на нѣколко пѣти бѣсоветѣ, които били у него на служба, за да разпали у нея по свсему любовъ къмъ младежа; но бѣсоветѣ се приближавали къмъ нейното жилище, а вътре не могли да влѣзатъ, и, като се срещали, казвали, че оттамъ — отвътре, — ги отблъсквала и обгаряла свѣтлина: защото Иустина, като съ нѣкакъвъ огненъ облакъ, е облечена съ свѣтлина и „ние не можемъ да погледнемъ даже на нея“ (Какво станало по-после за насъ не е нужно. И младежа и вълхвата се обвърнали къмъ Христа Глед. Окт. 2 Чет. Миней)

Ето най-добъръ примѣръ за това, каква свѣтла бива душата, когато тя е християнка, чиста въ своята съвестъ и преданна на Господа. При чиста съвестъ, страхъ Божи изпълня душата и я прави неприкосновена. Тогава и Господъ, Който е навсѣкжде и всичко изпълня, посещава тая душа и тя цѣла става свѣтлина и сияе като звездица.

Като се запази на земята

такава чиста и свѣтла, душата преминава и на она свѣтъ, следъ раздѣлата на тѣлото, сжщо така свѣтла. Когато еднѣжъ Св. Антоний б. седвалъ съ своитѣ ученици; видѣлъ цѣлъ стѣлбъ свѣтлина, издигаща се къмъ небето. Като се вгледалъ добре въ нея и като различилъ какво имало, той казалъ: това е свети Амонъ, който възлиза на небето, съпрожоданъ отъ ангелитѣ.

Ето какво трѣбва ревностно да пожелаете. На своята външна видимостъ не разчитайте, защото е възможно, едно да се вижда у насъ, а друго да сме въ сжщностъ. Старайте се да бждите по-добра, отколкото сте видимо. Спомвамъ си думитѣ на Св. Василия Велики, който казва: „тѣлото е *наше*, а всичко, което има у насъ, започвайки отъ дрехата, това с, което ни заобикаля. А ние какво сме? Ние сме души (съ духъ). Ето тамъ именно, като се откъснемъ отъ всичко, което е вънъ отъ насъ и отъ самото тѣло, трѣбва да отидемъ, да влеземъ въ себе си, да разгледаме всичко и да решимъ, — какво нѣщо си ти, душо моя, майко?

XV ПИСМО.

Твърде съмъ радостенъ, че ви се понравили моитѣ думи за *стихията*. Приемате ги и по здраво ги запечатйте въ главата си и всѣкога ги пазете въ мисълта си. Ще видите, какъ те ще ви бждатъ въ всичко на помощъ. Колко предмети тѣ разясняватъ и колко утешение доставятъ! Вѣроятно вамъ ви се е случ-

вало да чувате въпросъ: какъ *светиитѣ чуватъ нашитѣ молитви*, или, може би, и с мие сте си задавали тоя въпросъ. Въ отговоръ на него разсждаватъ—разсждаватъ, а въпроса си остава въпросъ. А по моему — при допущането на оная стихия, — може да сжществува само тъкмо противния въпросъ: какъ е възможно светиитѣ да не чуватъ нашитѣ молитви? Вие знаете, какъ дѣйствува електрическия телеграфъ? Въ Петроградъ, напримѣръ, навиватъ известенъ апаратъ, въ сжщия мигъ действието на Петроградския апаратъ се отражава въ Москва въ сжщо такъвъ апаратъ и съ сжщото значение, въ каквото произхожда тамъ движението. Защо става тъй? Защото двата апарата сж однородни и съединени съ една жица. Нашата молитва е подобна на действието на такъвъ телеграфъ. Ние и светиитѣ като че сме два апарата однородни, а средата, въ която сж светиитѣ и съ която сж заобиколени нашитѣ души, — това е жицата. Когато истинската сърдечна молитва се издигне въ душата, тогава тя като лжча на свѣтлината ще лети по тънката стихия до светиитѣ и ще имъ съобщи какво ние искаме и за какво се молимъ. Между нашата молитва и чуването нѣма промеждутъкъ, стига само молитвата да излиза отъ сърдцето. То за насъ е телеграфенъ снарядъ за небето. А ония молитви, които излизатъ не отъ сърдцето, а само отъ главата и езика, тѣ не даватъ

лжчъ, възлизашъ до небето и не биватъ тамъ чути. Тѣ не сж молитви, а само молитвени приеми.

Може би, безъ сами да забележите, вие сте ми писали въ сжщия духъ. Пишете, че сте се усърдно молили и веднага сте се успокоили, като сте получили вътре у себе си увѣрение, че ще бждите освободени отъ онова, което ви е измъчвало, а после и на дѣло се устроило. Ето че излиза вѣрно моето сравнение на сърдечната молитва съ телеграфа, невидимо прекаранъ по въпросната стихия къмъ небето. Отъ нашето сърце се отправя ударъ или лжчъ къмъ небето; по сжщата линия или чрезъ сжщо такъвъ лжчъ отъ небето дохожда до нашето сърце въ отговоръ на онова, което ни е било нужно. Всѣкога тѣй става и съ всички молитви, излизщи отъ сърцето. Изпълнението на такава молитва всѣкога не последва веднага, обаче нейното чуване става веднага.

Немога да се нарадвамъ, че така е станало съ васъ. Да даде Богъ по често така да става съ васъ. Спомнете си, какъ вие тукъ се молихте и всѣкога се старайте така да се молите, та молитвата да излиза отъ сърцето, а не само съ езикъ да се произнася и съ ума да се мисли.

Ако тѣй се устроите, тогава на дѣло ще се разреши въпроса: какво да се прави, за да се живѣе въ духъ. Защото такава молитва е живота на духа. Тукъ духътъ пребивава въ Бога и съ Него

е въ единение и въ това е цѣлата сила на неговия животъ. Знайте, че само тогава духа живѣе, когато той се моли тѣй, както вие сте се молили. Когато нѣма такава молитва, това значи, че духътъ е на умиране, ако не е съвсемъ заглушенъ.

Нѣма да скривамъ отъ васъ, че макаръ вие тѣй да сте се помолили, но едвали ще можете всѣкога да се молите тѣй. Такава молитва само Богъ дава или само ангелъ хранителъ възбужда. И тя дохожда и заминава. Обаче отъ това не следва, че намъ е позволено да се отказваме отъ молитвения трудъ. Истинската молитва дохожда тогава, когато човѣкъ се труди въ молитва, а който не се труди, за него недохожда. И ние виждаме, че св. отци много се трудили въ молитва и съ тия си трудове разпалвали въ себе си молитвения духъ. По кой начинъ сж идвали до това, — това се вижда отъ писанията имъ, дошли до насъ. Всичко казано отъ тѣхъ по тоя предметъ, съставлява науката за молитвата, която е наука на науката. Ще кажа нѣщо повече: по-важно нѣщо отъ молитвата нѣма. Следователно, трѣбва по-усърдно и позече отъ всичко човѣкъ да се труди надъ нея. Да ви дава Господъ усърдие къмъ такъвъ трудъ.

Смирениѣ ваши мисли и чувства за себе си сж ангелски. Колко сж съвършени и колко сж свѣтли ангелитѣ?! А тѣ всички сж смирени, посмирени отъ всички хора. Сми-

рената душа е всѣкога свѣтла. Затѣмнението на душата се започва, когато тя започне много да мисли за себе си, защото това дѣло е на тъм-

нитѣ сили. Да ви спомага Господъ, щото никога да не загубите това чувство, та всѣкога да бждите въ свѣтлина.

Свещ. Методий П. Ивановъ.

Божия промисълъ.

„Сега ти не знаешъ, що Азъ върша, но после, ще разберешъ“.

Иоанъ 13 гл. 7 ст.

Въпросътъ за намѣсата на Бога въ нашия животъ и въ нашитѣ работи често се изпречва предъ насъ. Едни сериозно чрезъ замислюване, други съ насмѣшка, трети съ страхъ сме търсили отговоръ на тази загадка. Много пжти сме преживѣвали или пъкъ сме били свидетели на такива сцени въ живота, че сме отивали даже до тамъ, та сме отричали даже съществуването на Бога. Особено преживѣнитѣ презъ последнитѣ години онищожителнитѣ войни, а и сегашния нашъ животъ, създаватъ най-добра почва за съмнения, даже и за отричане на абсолютни истини. Може би за това, че сме отраснали въ близко общение съ материалното около насъ, станали сме плътъ отъ неговата плътъ; може би за това, че не сме се издигнали достатъчно въ религиозно отношение, може би вследствие на особено разтилащия се индеферентизъмъ и незѣрие, а може би и вследствие на други скрити причини, но безспорно е, че въпросътъ за намѣсата Божия, или както се

говори по църковно, въпроса за промисъла Божи — се повдига отъ всички ни.

Да си послужимъ съ примѣри и да видимъ какъ изпъква този въпросъ.

Да кажемъ, че имаме едно любимо сжщество — дъщеря, синъ, съпруга и пр. То е нашия кумиръ. Нашитѣ мисли, нашия животъ сж посветени на него. За него живѣемъ. Нашия трудъ и грижи ни сж приятни, като знаемъ, че съ това ползуваме нашия любимецъ. Наоколо виждаме само щастие и доволство. Нѣма скърби и неволи. Зеръ, ние сме доволни?! Думитѣ на Христа: „Който обича баща, майка, синъ или дъщеря повече отъ Мене, не е достоенъ за Мене“ — знаемъ ги, но тѣ май нѣматъ значение за насъ.

Но, единъ день, неизлѣчима болестъ, грѣмъ, куршумъ или друго нѣщо, грабватъ нашия кумиръ. Ние сме предъ зиналия гробъ, готовъ да погълне нашия любимецъ. Припадаме надъ гроба, искаме да влеземъ и ние вътре. Връщаме се. Нѣма предното доволство. Все-

чко ни е черно, мразимъ тия, що се радватъ, отбѣгваме да срещаме близки и познати, като че ли тѣ сж ни виновни. Трѣбваше ли да стане това? Коя бѣ тая жестока ржка, която грабна единъ скѣпъ животъ и разби другъ? Ако има Богъ и Той се грижи за Своитѣ творения, това може ли да бжде Негова работа? Любвеобиленъ или жестокъ е Тсй? Въ реда на тия въпроси често отиваме даже до отричане и богохулство.

Другъ примѣръ. Съ честенъ трудъ и постоянство сме си създали шо годе материално положение, което ни дава възможностъ да отгледаме децата си, да ги възпитаваме, да ги настанимъ. Още отъ далечъ се радваме, че ще си изпълнимъ дълга, че ще приготвимъ щастливо бждеще за рожбитѣ си. Всички образовани, възпитани, настанени, доволни. Но, единъ трусъ, една стихия, пожаръ туря кръстъ на нашето щастие. Картината на бждещата мизерия е предъ очитѣ ни. Защо бѣше това? Неможеше ли да ни пощади този ударъ? Има ли тукъ Богъ и то всеблагъ, всемилостивъ, Който да се грижи и да желае доброто на своитѣ творения? Другъ примѣръ. Обикновенъ работникъ — занаятчия, прекарва въ денонощенъ трудъ, за да искара насжщния хлѣбъ за семейството си, да го облече, обуе, изучи. Той си е поставилъ за девизъ, съ честенъ трудъ и постоянство да живѣе. Това иска и отъ своитѣ деца. Той не знае почивка, а при това

неможе да успѣе да свѣрже двата края, както казватъ. Той отслабва, изнемошава и едвамъ живѣе. А наоколо му? . . . Той гледа какъ хора, които незнаятъ що е работъ и грижа — благоденствуватъ. Вижда съ очитѣ си, какъ се пилеятъ безразсѣдно непечелени богатства. Вижда какъ се оголватъ нещастни семейства и работници, за да си създаватъ удоволствия безразсѣдни и потънали въ развратъ лентяи. Вижда какъ благоговѣятъ хората предъ притежателитѣ на богатства, какъ се хвалятъ и почитатъ бездарници, господаруватъ бездѣлници. Въ неговата душа се е вече загнѣздилъ въпроса: — Има ли Богъ — промислителъ и всеблагъ, всезнаещъ и вездесжщъ? И готовъ е да извади заключение: ако има Богъ, Той е Богъ за богатитѣ. За него вече не е мжно да се прехвърли къмъ ония, които считатъ Бога за свой врагъ и работятъ за свалянето Му отъ небето.

Да вземемъ за примѣръ и нашата родина, която преди години бѣше тъй уредена съ завидно благосъстояние и доволно и бодро население. Днесъ тя е унижена, ограбена, а населението бедно и унило изнемогва предъ непосилни тяжести. А до като достигна до това положение, нашата родина преживѣ и велики моменти, и страшни катастрофи. Презъ 1912 година, тя бѣ на върха на своето величие — светътъ приказваше и се удивляваше. Презъ 1913 г. преживѣ унижения. Презъ 1915—

1918 г. почувствува себе си удовлетворена за нанесеният ѝ унижения, а въ края — страшна катастрофа. И нашият народъ знае, че презъ тия войни е гонилъ една света целъ — да освободи поробената свой братъ. Той знае, че само за това нравствено задължение страда сега. И питатъ се мнозина — защо Богъ допустна на нашия народъ такава зла участь? Защо допустна Той да благоденствуватъ, да злорадствуватъ ония, що служатъ само на свои лични егоистични интереси? Защо допустна новото робство на измъчени народи? Какъ да се обяснятъ несправедливостта, що легнаха въ основитъ на мирнитъ договори, скрепени съ подписитъ на християни? Какъ да се обясни съществуването на Бога — творецъ и промислителъ?

За тия, които отричатъ съществуването на Бога; за тия, които свеждатъ живота и смисъла на живота въ най-грубия материализъмъ, които извънъ материята не признаватъ нищо; които вѣрватъ само въ творчеството на разума — за тѣхъ не е нужно да се отговаря, на тия трѣнливи въпроси, защото може би и не сж си ги задавали нѣкога. Това е нужно за тия, които вѣрватъ въ съществуването на Бога, а сж въ недоумение отъ порядѣка свѣтовенъ. Да се улесни вѣрующия, да му се даде възможностъ да отстрани гибелното съмнение отъ себе си, да може да вижда въ живота, въ свѣта, всѣкога и на всѣкѣде силата на мощната Божия дѣснаца и

проявата на Неговата света воля, — това е нужно

Ние вѣрваме, че съществува едно върховно същество. Той е Богъ, творецъ на свѣта. Като творецъ, Той стои надъ природата, надъ законитъ и силитъ, що действуватъ въ природата. Той е самия законодател. Природата и законитъ сж дѣло на волята Му. Той е властенъ надъ тѣхъ и може да ги и мѣнява, спира и съвършенно отиѣнява. Това измѣняване спираше и отиѣняване въ очитъ на хората се счита за нарушение на законитъ. Напр. възкресяването на умрѣлъ човѣкъ, изцѣряването на неизлѣчима болестъ само съ една дума, ходенето по водата, безсеменото зачатие, — се считатъ или за нарушени на природнитъ закони, или за невъзможно нѣщо. А вѣрващиятъ нарича това — чудо. Той го счита за проява на волята и силата Божия. Сътворението на свѣта за насъ е чудо. Христосъ, Неговото дохождане, зачатие, животъ, смъртъ и възкресение е чудо. А Той е исторически фактъ, който немогатъ да отречатъ и най-голѣмитъ безбожници. Това е проявление на Божията воля, проява на Божията грижа къмъ творението, обещана въкове напредъ, необходимостъ за спасението на човѣчеството.

Но, казватъ ни, сега чудеса нѣма. Стария човѣкъ е считалъ чудесата за възможни и вѣрвалъ въ тѣхъ. Стария човѣкъ не е могълъ да си обясни много нѣща, приписвалъ имъ свръхестественостъ и вѣрвалъ въ тѣхъ. Сега, обаче, ние сме вникнали по на

дълбоко въ тайнитѣ на природата, узнали сме силитѣ и законитѣ въ природата, по другояче отъ стария човѣкъ. Съвременниятъ умъ знае, че всичко върви и се върши по строго опредѣлени закони. Чудото е противоречие на логиката на съвремения умъ ...

Безъ съмнѣние, човѣшкия умъ иска да разбере всичко въ естествения му видъ и необходима връзка. Той иска всичко да се гради на опита. Но само областъ на необходимостъ и осезаемостъ ли съществува? Нѣма ли областъ духовна? Човѣкъ се намира въ областъта на осезаемото до толкова, до колкото е същество естествено, до колкото е предметъ на естествознанието. Но само естествено ли е същество човѣкъ? Не е ли той и същество лично, нравствено, духовно? Само предметъ на физиката ли е? Не е ли предметъ и на етиката? А етиката стои по-високо отъ физиката.

Като признаваме, че човѣкъ до известна степенъ стои извънъ естественото, материалното, колко повече за Бога трѣбва да признаемъ, че стои извънъ областъта на естественото, а следователно, не е обвързанъ отъ законитѣ на материалния миръ, а стои извънъ и надъ тѣхъ. Само по себе си трѣбва да признаемъ чудестата като дѣла Божии. Ж. Ж. Русо казва: „Въпроса дали Богъ може да прави чудеса, земенъ сериозно, щѣше да е нечистивъ, безбоженъ, ако не бѣше самъ по себе си глупавъ. Но кой нѣкога е отрекълъ, че Богъ може да прави

чудеса?“ А на друго мѣсто казва: „Безъ съмнѣние да установимъ действителността на едно чудо, или същността на едно явление, ние сме длъжни да познаваме законитѣ и силитѣ въ природата, въ пълния имъ сбемъ“. Това, което науката твърдѣше преди години, съвсемъ се различава отъ това, що сега се знае, а това пъкъ ще се различава или противоречи съ онова, което утре ще се прима за истина, ако действително въ науката има истина. Тепърва има да ставатъ открития, които ще правятъ обратъ и удивление въ човѣчеството. Не бѣше много отдавна откриването на радия. А днесъ съ него се вършатъ чудеса. Може ли съвременната наука да отрече съществуването на скрити сили и тѣла въ природата? Защо тогава да се отрича съществуването на една сила надъ силитѣ, или свръхъ сила — сила Божия? А допусната тази сила, не можемъ да оспорваме нейнитѣ съотношения къмъ природата и нейното вмѣшательство въ света.

Да вземемъ за примѣръ свѣтовната война. Милиони армии бѣха изправени една срещу друга. Градове, села, цѣли области минаваха отъ едни рѣце въ други. Роти, дружини, полкове, дивизии, цѣли армии действаха по единъ опредѣленъ планъ. Настѣпления, отстъпления, маневрирания, прикривания искусно се извършваха съ целъ да се получи и стигне до победа. Отдѣлния войникъ, началникъ

и частъ действуваха по чужда воля и заповѣдъ. Тѣ не знаеха, що имъ предстои да вършатъ, а и извършеното не можеха да преценятъ и кажатъ съ положителностъ, какво е значението му за крайния изходъ. Не можаха да знаятъ, а и ако знаеха, нѣмаше значение. Нѣщо повече, най-голѣмитѣ плановете, най-старателно се криеха. А при това, взимаха се всички мѣрки, за да се осигури успѣха. Имаха се предъ видъ и такива дреболии, които извикваха удивления и насмѣшки. Напр. далечъ въ тила се унищожаваха и най-обикновенитѣ парцалчета, хартии и пр. съ целъ да се предотврати появата на епидемии, тъй вредни за изхода на войната

И всичко това се вършеше по единъ планъ, изработенъ отъ главнокомандующия или щабъ му. Тѣ отдалечъ, надвесени надъ картитѣ, следѣха за приложението му. Само тѣ знаеха, що върши и що трѣбва да върши всѣка частъ. Всички части и войници действуваха по скрития за тѣхъ планъ, изпълняваха чужда воля, която стоеше надъ всичко.

Да вземемъ другъ примѣръ. Въ столицата се издига величествения храмъ „Св. Александръ Невски“, най-голѣмия и най-красивъ храмъ на Балканския полуостровъ. Много години подъ редъ стотици работници работѣха на него. Едни изъ Владейскитѣ скали дѣлаха камъни по мѣрка; други копаеха обширнитѣ му основи, трети зидаха грамаднитѣ му зидове, четвърти работѣха желѣзна конструкция, лѣеха

камбани, надзираваха и пр. Но никой отъ работницитѣ не е знаелъ точно кжде ще се употреби изработеното отъ него или пъкъ какво значение има неговата работа. Никой не е могълъ да си представи бждещия великанъ храмъ. Въ сжщность, тѣ бѣха строители тѣ. А нѣгде въ Русия, архитектътъ надъ масата бѣше изработилъ великолепия планъ и сега следѣше за неговото прилагане. Пресмѣтанята сж били и направени въ най-голѣма подробностъ. За Соломоновия храмъ сж работили 180000 работници и 300 надзиратели, безъ да знаятъ, що работятъ и що ще излезе отъ тѣхната работа.

Другъ примѣръ Присжтствуваме на драмата „Къмъ пропасть“. Отиваме малко късно-тъкмо на танца на куманкитѣ По-рано незнаемъ, що е билО. Отъ това, което виждаме, се възмущаваме, казваме по адресъ на автора, актьори и управление обидни думи и си излизаме. А ако бѣхме видѣли началото, ако бѣхме стояли до края, а не само на една сцена, нѣмаше да си излеземъ тъй обидени, а съвършено други мисли щѣха да ни вълнуватъ.

Е, можемъ ли ние, кратко-временитѣ зрители и участници въ свѣтовната драма, да знаемъ плана на Великия Актьоръ? Може ли войникътъ да знае плана на гениалния пълководецъ? Може ли работникътъ да знае плана на талантивия архитектъ?

Би било дързостъ отъ наша страна, ако искаме да знаемъ

плана на Твореца. Срѣдъ всички тия вълнения, срѣдъ всички прищевки и привидни случайности, срѣдъ всичко, което ни се случва загадъчно и необяснимо — стои Божия планъ. Той е скритъ отъ насъ, но не можемъ да го отречемъ. Както работника, войника или актьора ний готвимъ материала и реализираме плана на Твореца.

При всичко това пакъ се питаме — щомъ всичко това, що виждаме и преживяваме е планъ на Твореца, какъ да си обяснимъ съществуването на физическото и нравстве о зло? Какъ да си обяснимъ избиването на Витлиемскитѣ деца. какъ да си обяснимъ братоубийственитѣ войни, какъ да си обяснимъ страданията на добродетелнитѣ хора и благоденствието на порочнитѣ? . . .

Ето що говори Св. Василий Велики: „болестигѣ въ градоветѣ и народитѣ, засухата и неплодородието на земята и бедствията, що се случватъ съ всѣкиго въ живота, пресичатъ растежа на грѣха. И всѣко подобно зло се изпраща отъ Бога, за да предотврати раждането на истинското зло. А разрушенията на градоветѣ, землетресенията, наводненията, пагубнитѣ войни, коработрушенията и всѣкакво изтрѣбление на хора, биватъ за туй, за да целомждрятъ останалитѣ, понеже всенароднитѣ пороци Богъ уцеломждрава съ всенародни наказания“. И действително, разрушителнитѣ и страшни язления въ природата, сами по себе си, независимо отъ свитѣ дѣйствия надъ

живитѣ и чувствуващи същества, не сж зло, а по-скоро необходимостъ. Общата съвкупностъ на дейността на физическитѣ явления въ природата е сжщо, както сж тъмнитѣ и свѣтли бои на картината, тѣй необходими за нейната художественостъ. Тия явления, страшни въ нашитѣ очи, довеждатъ разумнитѣ твари до размишления и самокритика, а тѣ отъ своя страна — до опомняне и нравствено повдигане. Такава е и цѣльта на живота. Освенъ това, не всѣкога ние можемъ правилно да оценимъ действието на тия явления върху човѣка, а така сжщо и не еднакво действуватъ. Така, насъ ни се струва че добродетелния човѣкъ страда, а порочния благоденствува. Ако можемъ да надникнемъ въ душата на добродетелния, разбира се, истински добродетелния, а не лицемера, ще видимъ, че несгодитѣ и несправдитѣ, които го постигатъ сж средство за неговото все по-голъмо усъвършенствуване. Той счита всичко като временно и преходъ къмъ вѣчното. Често пжти при такива мменти той изпитва едно щастие, непонятно за другитѣ. А порочниятъ и въ своето нагледъ щастие, не може да почувствува истинска радостъ. Той все търсинѣщо и все не го намира. Кой се истински радва, кой се истински смѣе? Само който е скърбилъ, който е плакалъ! Ужаснитѣ последици отъ войнитѣ сж предъ очитѣ ни. Сега считаме, че човѣчеството, за да се вмъкне въ такава капанница, трѣбза да се е на-

мирало въ едно невменяемо положение. Но, покрай нещастията, загубитъ и разрушенията, забелезва се и една придобивка. Исторически фактъ е, че следъ всички такива катастрофи сж отбелезвани придобивки. И днесъ, нови идеи, нови схващания, нови чувства завладяватъ човѣчеството. Признаци на опомняне се забелезватъ. Макаръ още да не могатъ да се преценятъ резултатитъ отъ войнитъ — не говоря за отдѣлнитъ народи, а изобщо за човѣчеството, не можемъ да отречемъ, че може така да се сложатъ обстоятелствата, че съ право човѣчеството да каже: — така трѣбваше да бжде, тази война бѣше необходима

При всичко това, пакъ свойственото на човѣка съмнѣние не го оставя. Той се пакъ иска да разбере, какъ е възможно това нѣщо. Нека тогава да погледнемъ въ собственото си семейство. Добриятъ баща старателно се грижи да осигури поминъка и бждещето на рожбитъ си. Често пжти трудъ непосиленъ полага. Малкитъ деца чувствуватъ ли това? Не. Напротивъ често пжти тѣ му се гнѣватъ, критикуватъ, осмиватъ го. Той ги милва и наказва. Наказанията имъ сж неприятни, и тѣ роптаятъ. Но кой баща наказва детето си безъ причина или ей тъй за удоволствие? Той съ наказанието цели тѣхното изправление, тѣхното добро. Той прави това отъ любовъ къмъ тѣхъ. Бащата, който следи отъ близо своитъ деца, вслушза се въ думитъ имъ,

вгледза се въ постѣпкитъ имъ, знае винаги, какво мислятъ тѣ и предугажава, що сж направили или що мислятъ да правятъ. Въ погледа имъ, въ израза на лицето имъ, той чете, що става въ душата имъ. Това прави слабия, немощниятъ човѣкъ, а що да кажемъ за Твореца?? . . . Още повече нетрѣбва да изпускаме изъ предъ видъ, че Богъ е любовъ. Всичко, което преживѣваме ние или нашитъ близки или народитъ, трѣбва да считаме, че е проява на волята Божия и Неговата любовъ къмъ творенията си. И това, което ни се струва, че е неразумно или вредно, приятно или неприятно, полезно или вредно се прави по установенъ планъ, пръвви се съ цель да се запази и въдвори една висша хармония.

Християнино, ако още не си се убедилъ, че Богъ се грижи и промишлява за насъ, прочети и вижъ, що се пише въ Евангелието отъ Марко, 10 гл. 32 — 45 стихове.

„Когато бѣха на пжтъ, възлизайки за Иерусалимъ, Иисусъ вървѣше предъ тѣхъ, а тѣ бѣха смаяни, следвайки подире Му, бояха се. Като повика пакъ дванадесеттѣхъ, Той почна да имъ говори, какво ще стане съ Него: ето възлизаме за Иерусалимъ и Синъ Человѣчески ще бжде предаденъ на първосвещеницитъ и книжницитъ и ще Го осждятъ на смъртъ и ще Го предадатъ на езичниците, и ще се поругаятъ надъ Него, и ще Го биятъ и ще Го оплюятъ, и ще Го убиятъ и на третия день ще възкрѣсне. Тогава се приближиха до Него Заведеевитъ синове Яковъ и Иоанъ и рекоха: Учителю, желаемъ да ни сторишъ, какво искаме. Той ги попита, какво искате да ви стора? Тѣ му рекоха, дай ни да седнемъ

при Тебе единъ отъ дѣсно, а другъ отъ лѣво въ славата ти. Но Иисусъ имъ рече, — не знаете, какво искате. Можете ли пи чашата, която Азъ пия и да се кръстите съ кръщението, съ което Азъ се кръщавамъ? Тѣ отговориха: можемъ. А Иисусъ имъ каза: Чашата, която Азъ пия, ще пиете и кръщението, съ което Азъ се кръщавамъ, ще се кръстите, но седането на Мене отъ дѣсно и отъ лѣво, не е мое, за да дамъ: то е на ония, за които е приготвено. И десетътъхъ като чуха, почнаха да негодуватъ на Якова и Иоана. А Иисусъ, като ги привика, рече имъ, знаете, че ония, които се смѣтатъ за князе на народитѣ, господаруватъ надъ тѣхъ, а вельможитѣ имъ, властвуватъ надъ тѣхъ. Но между васъ нѣма да бжде тѣй: — който, иска между васъ да бжде по-голямъ, нека ви бжде слуга и, който иска да бжде между васъ пръвъ, нека бжде на всички рабъ. Защото Синъ човѣчески не дойде да Муслужатъ, но да послужи и даде душата Си откупъ за мнозина“.

Нека следъ това видимъ, що става на „Тайната вечеря“. Иисусъ Христосъ, учителтъ, Спасителтъ на човѣчеството става отъ трапезата, препасва престилката, взима кърпа, вода и омивалникъ и отива да измие краката на ученицитѣ си. Всички сж въ недоумѣние. Тѣ се поглеждатъ помежду си съ въпросителенъ погледъ. Тѣ не знаятъ, що да мислятъ, говорятъ и правятъ. Той се наведе и започва да мие краката имъ. Когато дохожда при Петра, той казва: „Господи, Ти ли ще ми миешъ нозетѣ?“ Иисусъ му казва: „което върша Азъ, ти сега не знаешъ, но отпосле ще разберешъ“. Петъръ му казва: — „нѣма да

омиешъ нозетѣ ми во вѣки“. Иисусъ му отговори: — „ако те не омия, нѣмашъ дѣлъ съ Мене“. Симонъ Петъръ Му казва: „Господи, не само нозетѣ ми, но и ржцетѣ и главата“... „Знаете ли какво ви направихъ? — казва Христосъ. Дадохъ ви примѣръ, да правите и вие сжщото, каквото ви Азъ направихъ“. Едвамъ тогава Петъръ разбралъ това, що направи Христосъ. Да видимъ понататѣкъ що става. Иисуса хващатъ, Иуда го предава съ целувка, Сждятъ Го, биятъ, плкуятъ, гавратъ се съ Него. Негодувание, гнѣвъ, проклятие, не излиза отъ Неговата уста. Осждатъ Го и Го разпъватъ. Отъ кръста обещава вѣченъ животъ на разбойника за разкаянието му, а на палачитѣ прощава, защото не знаятъ, що вършатъ. Иисусъ е положенъ въ нозъ гробъ, прихлупенъ съ огроменъ камѣкъ и пазенъ отъ силна Стража. При всичко това, на третия день воскресва!

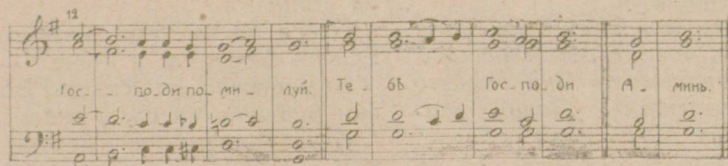
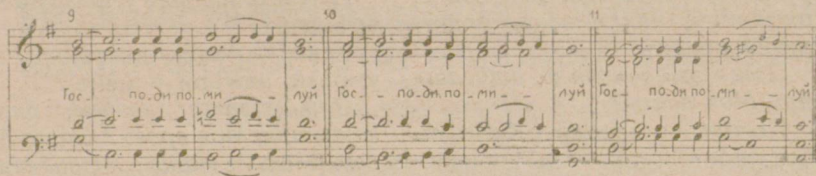
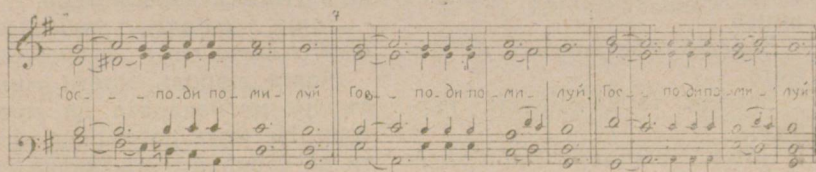
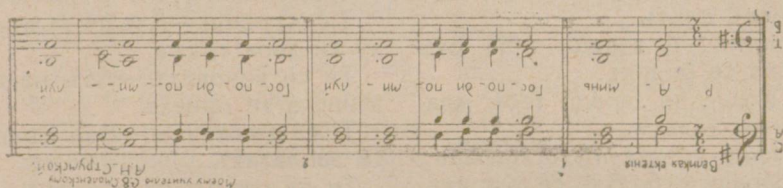
Ний се питаме, защо всичко това нали? Ний недоумяваме, гнѣвимъ се на еврейския народъ, на сждиитѣ, палачитѣ.

Защо?

Защото не знаемъ, че всичко това така трѣбваше да стане. Тѣй бѣ всичко наредено Писанията трѣбваше да се изпълнятъ. Божията воля трѣбваше да се прояви въ пълния си масштабъ.

Спасението на човѣчеството трѣбваше да стане. Това е промисълтъ Божи!

Велика ектения.

Скръбъ Христова *).

(СВ. ТИХОНЪ ЗИДОНСКИ)

*Защо, човъче, Ме оставяшъ?
Защо отбъгвашъ Оня, Кой-
то те е възлюбилъ?*

*Защо отивашъ при Моя
врагъ?*

Помни, че заради тебе Азъ
слѣзохъ отъ небесата.

Помни, че заради тебе Азъ
приехъ плътъ.

Помни, че заради тебе отъ
Дѣва се родихъ.

Помни, че заради тебе мла-
денчествувахъ.

Защо човъче Ме оставяшъ?

Заради тебе Азъ се смирихъ.

Заради тебе Азъ станяхъ
нищъ.

Заради тебе живѣхъ на зе-
мята.

Заради тебе гонения тър-
пѣхъ.

*Защо, човъче, отбъгвашъ
Оня, Който те е възлюбилъ?*

Заради тебе злословие, хули,
ругатни, безчестие, заплюване,
плѣсници, надсмиване, подиг-
равки приехъ.

*Защо, защо, човъче, отивашъ
при Моя врагъ?*

Помни, че заради тебе къмъ
беззаконниците бѣхъ причис-
ленъ

Заради тебе отъ унижителна
смъртъ умрѣхъ.

Заради тебе бѣхъ погребанъ.

*Защо, човъче, Ме оставяшъ?
Защо отбъгвашъ Оня, Който
те е възлюбилъ? Защо оти-
ватъ при Моя врагъ?*

Отъ небето слѣзохъ, за да
те изпрата на небето.

Смирихъ се, за да те въз-
вися.

Обѣдняхъ, за да те обогатя.
Обезславихъ се, за да те
прославя.

Изранихъ се, за да те изцѣря.
Умрѣхъ, за да те оживя.

*Защо, човъче, Ме оставяшъ?
Ти съгрѣши,—Азъ взехъ вър-
ху си твоя грѣхъ.*

Ти си виноватъ,—Азъ нака-
занието ти приехъ.

Ти си длъжникъ,—Азъ дълга
ти заплатихъ.

Ти на смъртъ си осъденъ,—
Азъ умрѣхъ заради тебе.

*Защо, човъче, отбъгвашъ
Оня, Който те е възлюбилъ?*

Моята любовъ, моето мило-
сърдие ме накараха да правя
това. Не мога да търпя, щото
ти да страдашъ въ такава зло-
полука Тая ли моя любовъ ти
пренебрегвашъ?

Намѣсто любовъ умраза ли ми
въръщашъ?

Какво нѣщо, достойно за
умраза, намѣри у мене?

*Защо, защо, човъче, оти-
вашъ при Моя врагъ? Защо Ме
оставяшъ? Защо отбъгвашъ
Оня, Който те е възлюбилъ?*
Защо не искашъ при Мене
да дойдешъ?

Блага ли за тебе искашъ?
Всички блага сж у Мене.

Блаженство ли искашъ? Вси-
чки блаженства сж у мене.

Благородство ли искашъ?
Кой е по-благороденъ отъ Си-
на Божия?

Издигане ли искашъ? Кой
е по-издигнатъ отъ Царя на
небето?

* За мелодекламация на братст-
вени концерти и утра.

Защо, човъче, Ме оставяшъ?

Слава ли искашъ? Кой е по-славенъ отъ Мене?

Богатство ли искашъ? Азъ имамъ всѣкакво богатство.

Премждростъ ли искашъ? Азъ съмъ Божията премждростъ.

Помощъ ли искашъ? Кой може да ти помогне, освенъ Азъ?

Лѣкарь ли искашъ? Кой може да те изцѣри, освенъ Азъ?

Защо, човъче, отбѣгвашъ Оня, който те е възлюбилъ?

Утѣха ли искашъ? Кой може да те утеши, освенъ Мене?

Покой ли искашъ? Въ мене ще намѣришъ покой, за твоята душа.

Миръ ли искашъ? Азъ съмъ мирътъ душевенъ.

Животъ ли искашъ? У Мене е източника на живота

Свѣтлина ли искашъ? Азъ съмъ свѣтлината на свѣта.

Истината ли търсишъ? Азъ съмъ истината.

Водачъ ли къмъ небето търсишъ? Азъ съмъ истинския водачъ.

Защо, защо, човъче, отивашъ при Моя врагъ?

Прочее, защо не искашъ да дойдешъ при Мене?

Да пристъпишъ ли не смѣешъ? Но къмъ кого друго е по-лесно?

Да просишъ ли се страхувашъ? Но на кого, просещъ съ вѣра, съмъ отказалъ?

Грѣховетъ ли те смущаватъ? Азъ заради грѣшниците умрѣхъ.

Дойдете, дойдете при Мене всички отрудени и обременени, и азъ ще ви успокоя (Мат. 11, 28).

Защо, човъче, Ме оставяшъ? Защо отбѣгвашъ Оня, който те е възлюбилъ? Защо, защо отивашъ при моя и твоя врагъ?

Невежеството на науката и нейната некомпетентностъ по вѣровнитѣ въпроси.

(Продължение отъ кн. 6 и 7).

Професоръ А. В. Рейнолдъ, физикъ, доцентъ по физика въ Оксфордъ, пише:

„Въ отговоръ на писмото Ви отъ 24 т. м. за предполагаемия антагонизмъ между науката и религията, азъ, лично отъ себе си, намирамъ нужно да кажа само следното: въ резултата на научнитѣ изследвания отъ последнитѣ 40 години азъ не виждамъ нищо такова, което да ме застави да се усъмня въ

непосредственото откровение Божие на хората въ разни времена; а християнството е основано върху тази вѣра“.

Д-ръ Ф. Молво Перкинъ пише: „Азъ получихъ вашето писмо отъ 8 т. м., въ което вие ме питате, съгласенъ ли съмъ съ това, че научнитѣ изследвания ужъ установили лъжливостта на Библията и религията. Не, съ такова мнение азъ не съмъ съгласенъ, защото

мисля, че колкото много знаемъ, толкова по-малко чувствуваме, че знаемъ нѣщо, и толкова повече се чудимъ на чудесата въ живота на свѣта“.

Професоръ *Франкъ Кжверсъ*, пише:

„Относително предполагамо-то сътълкование между науката и религията, азъ мисля, вие сте съгласни съ това, че науката, която искатъ да използватъ отрицателитѣ, много, много години е изостанала отъ нашето време и че тия писатели и лектори иматъ само повърхностна представа за биологията, която представа сж получили отъ втори ръце и то онова, което се отнася не къмъ съвременната биология, а къмъ оная, която е съществувала преди 40—50 години. Въ нашитѣ дни науката върви твърде бързо напредъ, и, напиримър, по въпроса за еволюцията много теории на Дарвина сж паднали. Може да се каже съ пълно право, че цѣлия въпросъ за еволюцията въ сегашно време се претопява отново, и не е лесно да се забележи, какви ще се окажатъ резултатитѣ отъ настоящитѣ изследвания относително труднитѣ проблеми на наследствеността и измѣняемостта и пр. Оня, който се решава да излезе съ догматически заключения на такива теми, той не възбужда и не може да извика сериозно внимание къмъ себе между хората на знанието; а ония, които се осмѣляватъ да отричатъ разумната Първопричина или които и да било други християнски учения, тѣ нѣматъ право

да правятъ това въ името на науката“.

Професоръ *Херолдъ Лейтонъ* пише:

„Азъ не вѣрвамъ въ това, че може да има противоречие между сжщественитѣ учения на християнството и учението, което изтича отъ фактитѣ на науката. Могли да се срещатъ, а понѣкога и сж бивали такива приеми на изказване истинитѣ на християнството и истинитѣ на науката, каквито за повърхностнитѣ наблюдатели могли да се сторятъ, че противорѣчатъ едни на други“.

Александръ Мжжлистеръ пише:

„Азъ лично не виждамъ въ основнитѣ истини на християнството нищо несъвмѣстимо съ съвременното развитие на научнитѣ доктрини. Азъ считамъ, че предполагагането подобна несъвмѣстимостъ може да възникне само на почва на груба и повърхностна философия“.

Г Лангхорнъ Орчардъ, професоръ по философия и етика, доживотенъ членъ на Лондонския университетски колежджъ, сжщо членъ на химическото и физическото общества, отговорилъ:

„Азъ съмъ твърдо убеденъ, че между установенитѣ научни факти и основнитѣ учения на християнството нѣма противоречие. Ако нѣкой отъ учениитѣ се различава съ тоя възгледъ, то споредъ менъ, може — да се обвини въ невежество или въ това, че неговитѣ заключения сж основани само върху неговитѣ лични желаня“.

Професоръ *Вилиамъ Бьорн-сайдъ* пише:

„Положението, че ужъ най-новитѣ научни изследвания показали несъгласието на Библията и религията съ истината, — очевидно е лъжливо и излиза отъ човѣкъ, непривикналъ точно да се изказва“.

Джонъ Макъ-Кендрикъ д-ръ по медицината, д-ръ по правото, заслуженъ професоръ по физиология на Гласговския университетъ отъ 1876—1906 г., авторъ на много работи по физиология, говори:

„Само повърхностния възгледъ на вселената довежда до твърдение, че ужъ науката обяснила или може да обясни всичко, или, че нейнитѣ учения сж противоположни на висшитѣ и най-дълбоки вѣрвания, тъй скъпи за човѣшкия родъ“.

Професоръ *Франкъ Кжверсъ* пише:

„Науката става повече внимателна и съдържана и по интензивно усѣща своята ограниченостъ. Тя знае, че претенциитѣ да разреши мировитѣ загадки само съ едни нейни ресурси — не сж повече отъ единъ отзвукъ на юношески ентузиазмъ;“ и само една наша полуобразована публика

се прислушва сега въ напѣви отъ такъвъ родъ“.

Професоръ *Лейонелъ Е. Билъ* пише по тоя въпросъ така:

„Вашиятъ антирелигиозенъ приятелъ или врагъ пада въ прискърбно заблуждение. Неговитѣ твърдения често се повтаряли и, безъ съмнѣние, и за напредъ ще се повтарятъ дотогава, докато има бѣлъ свѣтъ“.

П. Г. Тѣтъ, математикъ и проф. по физика въ Еднбургския университетъ отъ 1860 до 1901 г., билъ докторъ на наукитѣ и членъ на много научни общества, сътрудникъ на знаменития Келвинъ и авторъ на прочутата книга: „Невидима вселена“. Той отговорилъ:

„Предполагаемото несъгласие на религията и науката толкова често и увѣрено се провъзгласява въ последно време, че тя почна да се счита за нѣщо общепризнато у публициститѣ и, разбира се, да се препоръчва отъ тѣхъ като последня истина на своитѣ твърде довѣрчиви читатели. Но тоа предвзето мнение е изцѣло погрѣшно, толкова погрѣшно, че нито единъ настоящъ ученъ не рискува да падне въ тая грѣшка“.

Архим. *Ст. Абаджиевъ*.

Голѣмитѣ архиологически открития въ Палестиня.

Откритията около гробницата на Тутанкаменъ така напследъкъ приковаха вниманието на учения свѣтъ, че други не по-малко важни археологически открития нѣкак си останаха затѣмнени. А между това има голѣми старинни находки изъ епохата на Вѣтия Заветъ, открити въ свети-

хеологически открития нѣкак си останаха затѣмнени. А между това има голѣми старинни находки изъ епохата на Вѣтия Заветъ, открити въ свети-

тѣ мѣста подѣ вешото рѣководство на Д-ръ Наумъ Слушъ, който следъ две годишенъ интензивенъ трудъ открилъ Khezers—едносвещеническо семейство, описано въ Библията, а напоследѣкъ рапортира, че гробницата на Авесалома и царъ Иосафата и пророкъ Захария сж вече открити. Ето що пише англ. преса по това: „Тѣзи гробници се намиратъ въ долината на р. Кидронъ, въ подножието на Елеонската планина въ Ерусалимъ. Въпросната долина е сжщата сега индентифицирана съ онази библейска долина отъ епохата на царъ Иосафата, за която се говори въ книгитѣ на пророцитѣ Захария и Иоилъ. Тя е важна и по това, че тукъ е било полесражението на Авесалома противъ баща си царъ Давида. Като е известно, Авесоломъ, третия синъ на Давида, е убилъ брата си Аммона, избѣгалъ въ чужда страна, ала е билъ отзованъ и помилванъ. Тогава пѣкъ се обявилъ противъ баща си, Царъ Давида. Въ войната, която последвала, той е билъ отблъснатъ и хвърленъ въ една пукнатина въ гората, като била струпана голѣма камаара камъни върху му. Следъ това цѣлиятъ Израилевъ станъ исчезналъ; всѣки се скрилъ въ своята шатра. Авесоломъ още приживе билъ издигналъ за себе си стълбъ въ долината на Царя, защото той казалъ: „азъ нѣмамъ синъ, който да запази името ми за възпоминание“, — тъй че той нареклъ стълба на свое име и последния е названъ паметникъ на Авесолома и до днесъ“.

Исторически погледнато, за гробницата на Авесолома както и за онѣзи на Иосафата и Захария, се е знаело, още въ четвъртия вѣкъ, че сжществуватъ. Поклонника Адамнаний, въ 697 година следъ Христа, говори за паметника на Иосафата, а Вениаминъ Туделски, бележитъ Еврейски школьникъ отъ 12 вѣкъ, прѣвъ е писалъ за паметника на Авесалома.

До тѣзи, обаче, три гробници, така близки една до друга, не е било достатъчно проникнато по-рано отъ януари 1924 год., когато Д-ръ Наумъ Слушъ почналъ своигѣ разкопки въ тази мѣстность. Но въ това си предприятие той срещналъ извънредно голѣми мжнотии по причина на голѣми религиозни предразсѣждѣци, климатически условия и по липса на фондове. Но като човѣкъ преданъ на науката, навикналъ на трудности, той успѣлъ да преодолѣе всички мжнотии. Следъ единъ месецъ усиленъ трудъ той успѣлъ да очисти прѣстѣта отъ тритѣ страни на Авесаломовия паметникъ. Разположена до долния мостъ на р. Кидронъ, гробницата представлява единъ изолиранъ четвъртитъ блокъ, изваянъ въ единъ скалистъ стратумъ. Квадратурата на гробницата е 24 квадратни фута, окрасена отъ всѣка страна съ две полуколони и по две четвъртъ колони ионически стилъ. Споредъ професоръ Макалистеръ, тя подпира една Дорическа фреска — частъ отъ ентаблатурата на една колона и единъ корнизъ, който досущъ прилича на Египетски. Горната частъ

на тази гробница, казва Д-ръ Едуардъ Робинсонъ въ своята брошура, „Библейски изследвания“, е била изсидана отъ голѣми дѣлани камѣни и се състои отъ малка купола съ низко островършия. Цѣлата височина на гробницата е 40 фута.

Изглежда че гробницата е претърпѣла голѣми повреди откъмъ южната си страна и югозападния жгълъ. Само върха на третия стълбъ се виждалъ. Единъ ковчегъ е намѣренъ, построенъ на една ограда, за който се предполага да е останалъ отъ време на кръстоносцитѣ. Въ една пещера подобна на голѣма пещъ, сж намѣрени фрагменти отъ прѣстенни издѣлия тъкмо подъ ковчега. Стената подъ ковчега е отъ стара зидария, построена надъ кладенецъ, който е служилъ за Гениза — (хранилище на непотрѣбни свещенни документи), Всички книги и други документи въ долнитѣ отдѣления на Генизата сж хванали кора отъ прѣстъ, но формата и шаркитѣ по книжата се познаватъ. Тѣзи документи сега сж дадени за проучване. Д-ръ Слушъ твърди, че паметникътъ не е пострадалъ откъмъ северната си страна отъ стихийни повреди и има добъръ изгледъ. Скалата, въ която е изваяна гробницата, се издига съ много стѣпала и се простира до пещерата на Иосафата. Стѣпалата откъмъ северъ сж сжщо изваяни въ скалата! наречени сж между гробницата и северната ограда, и се възви-

шаватъ по направление къмъ изтокъ.

Работитѣ продължавали на това мѣсто до върха на Иосафатовата гробница, която до тогава не се виждала. Но поройни дъждове причинили голѣми загуби и попречили на дѣлото. Една ограда построена на насипъ, находяща се между новитѣ гробища на Еврейското овчарско общество и гробищата на Авесалома, дало поводъ за остъръ конфликтъ между дружеството, което води експлоатацията и Еврейското общество. Водитѣ подмили основитѣ на оградата, и тя се срутила. Съ падането си тя разрушила и нѣколко съседни гробници, тъй че тъкмо що било разчистено пространство, вследствие на падането на въпросната стена, отново било затрупано.

Тази случка предизвикала голѣмо вълнение между Иерусалимскитѣ евреи. Тѣ настояли, щото работитѣ по разкопкитѣ да се спратъ веднага. Една тѣлпа, състояща се предимно отъ студенти по богословието, се опитала насила да спре работитѣ, но благодарение намѣсата на трима раввини отъ Духовния съвѣтъ, студентитѣ си разотишли. Съ падането на горепоменатата сграда, на лѣво отъ Авесаломовия паметникъ, се появилъ входътъ, който води за гробницата на царъ Иосафата. Върху красивия тригълень корнизъ, на гробницата сж изваяни голѣми гроздове, единъ еврейски акантусъ — орнаментъ — цвѣтъ. Той прилича на корнiza надъ паметникитѣ на Санхидриона.

Височината на този входъ, измѣрена отъ платформата на Авесаломовия паметникъ, е двадесетъ и два фута. Действителната височина на портала е ед. надесетъ фута, а широчината му само деветъ фута. Около него има една рамка съ две прокарани линии, а подъ него — единъ широкъ прагъ, състоящъ се отъ едно стъпало. Открита е една платформа предъ гробницата, която я съединява съ онази на Авесалома, и която се спуска надолу отъ това стъпало до други четири такива, слизащи къмъ гробницата на Авесалома. Следъ като се получило позволение отъ Еврейското общество за строежъ на падналата ограда, която дѣлѣла новитѣ имъ гробища отъ старитѣ паметници, почнало се отново разчистването на прѣстѣта, наплѣстена между зидовѣтѣ, които дѣлѣли гробницитѣ на двамата царе. Около гробницата на Иосафата се открили три прозорци, единия отъ които прилича на входна врата. Тази гробница е много широка въ основитѣ си и имала седемъ отдѣлни стаи. Понеже вътре било много тъмно на влизане работницитѣ носили ламби, но последнитѣ изгаснали отъ нечистия въздухъ. Било намѣрено едно човѣшко тѣло, положено на земята въ седмата стая, но при проникването на прѣсенъ въздухъ въ това отдѣление, тѣлото се разпаднало на прахъ.

Въ пещерата на пророкъ

Захария въ сѣседство на другитѣ гробища операциитѣ по разкопкитѣ се оказали много трудни, по причина на многото нови гробове около нея. Новото Еврейско общество издало заповѣдь да не се безпокоятъ гробсвѣтѣ. За да се достигне до самитѣ основи на този красивъ монументъ, била изкопана до него една дълбока яма. Оказало се, че подъ него има цѣла серия отъ по-малки гробове.

„Общия изгледъ, казва Д-ръ Наумъ Слушъ, сега е чудесенъ. Ний имаме предъ себе си единъ артистиченъ кжтъ отъ древния Иерусалимъ, запазенъ въ сжщата форма, както е билъ въ старо време“. Великобританския Главенъ комисаръ въ Палестина Sir Herbert Samuel земащъ живо участие при разкопкитѣ на тѣзи старини и показалъ голѣма заинтересованостъ въ това отъ капитална важностъ за историята дѣло на Д-ръ Наумъ Слушъ. Еврейското дружество за археологически изследвания въ Палестина е почнало да издава едно научно списание, озаглавено: *Kobatz* и се надява да усигури нужднитѣ фондове за целъта, за да може да продължи издирването на ценни исторически съкровища. А това дружество очаквало само отъ Америка, 50,000 долари. Именити богаташи евреи въ Америка енергично работили за събиране на фондове.

Педагогически беседи.

Майката като първа възпитателка на детето.

Възпитанието на детето е едно съв най-трудният и отговорни задължения, които тежат на родителите, а особено — на майката. Още от първите дни на раждането си детето се привързва към майка си и тази нейна привързаност трае от люлката дори до гроба.

По силата на природните закони: майката дава първата помощ на детето и тя му доставя всички необходими средства, за да може това безпомощно същество да понесе големите незгоди на живота, които го ограждат още от момента на раждането му. Тя е първата, която ще го подсуши; тя го обича и като му дава своите нежни цълувки, полага му печата на своето покровителство и привързаност. И колкото повече детето расте, толкова повече неговата привързаност към майката става по-здрава и по-силна.

Първоначалната привързаност на детето към майката е повече физическа — материална. Колкото повече, обаче, расте и се развива то, започва

да се проявява и духовната привързаност, защото у детето започват да се проявяват душевните способности: умът, чувствата и волята.

Този моментът въ отношенията на малкото дете и майката е важен, защото той има решаващо значение за първоначалното възпитание на детето, макаръ и въ по-големата си степен това възпитание да бъде физическо. А душевното възпитание започва, ако не едновременно съ физическото, — малко по-късно от него, когато започват и душевните прояви на детето да вземат участие въ неговия индивидуален живот.

Всички тия данни от първоначалния физически и душевен живот на детето идат да ни подкрепят убеждението, че действително и съ право майката е определена от природата да бъде първа възпитателка на детето.

Майката е геният на детето, казва великия немски философ Ем. Кант.

Дайте ни добри майки и въ едно поколение само ние ще изменим физиономията на цълия свѣтъ! Така говорят на единъ гласъ всички педагози

и учители, които цѣлия си животъ сж посветили за възпитанието и образованието на човѣчеството.

Особено, днесъ за насъ — бългáритѣ, тия велики мисли сж отъ твърде голѣмо значение. До сега твърде малко се е писало и говорило за значението на *жената като майка възпитателка*.

Едва следъ войната чуваме да се заговорва за лошото възпитание на нашата младежъ и за отговорноститѣ на родители и учители въ общото дѣло на възпитанието.

Когато се заговори за *слабото домашно възпитание* на нашитѣ деца, преди всичко се изтъкватъ задълженията на *майката като възпитателка*.

При тия условия на нашия общественъ и стопански животъ, много и разнообразни сж факторитѣ на възпитанието, — обаче, все пакъ майката остава най-главния и решающъ факторъ за първоначалното възпитание на детето. Ето защо, до известна степенъ е право да се считатъ нешитѣ майки отговорни за лошото домашно възпитание на нашитѣ деца.

Една отъ главнитѣ причини за това е, преди всичко, *слабата и незначителна подготовка* на нашитѣ майки да изпълняватъ добре задачата си като *майки-възпитателки* на децата си още въ дома, дето се започва сжщинското възпитание на детето, продължава се въ училището и въ обществото. Ето защо право е да се държи майката за отговорна, ако детето отъ дома постъ-

пи въ училището съ лошо домашно възпитание.

Какъ възпитаватъ нашитѣ майки децата си? На този важенъ въпросъ е твърде мъчно да се отговори категорично и ясно.

Едни намиратъ, че въ нашитѣ семейства децата се възпитаватъ грубо и сураво, защото не майката, а бащата се налага като възпитателъ. Други казватъ, че децата излизатъ отъ дсма неподготвени и слаби достѣжно своето възпитание, понеже майката, като не подготвена за добра възпитателка, оставила е децата ѝ да се възпитаватъ отъ слугитѣ и слугинитѣ, ако ги има, ако ли не, — то първоначалното домашно възпитание на по-големѣ брой отъ нашитѣ деца остава да се извършва по единъ природенъ начинъ отъ случайнитѣ фактори на околния животъ и средата, дето се ражда и расте детето. Затова твърдятъ съ право тия критици, ние жънемъ горчивитѣ плодове на днешното наше лошо домашно възпитание на децата.

Нѣма съмнение, че голѣма степенъ отъ тия възгледи сж прави, защото тѣ се потвърждаватъ отъ самата действителностъ.

Като таа, предстои на всички да се позамислимъ надъ въпроса: какво трѣбва да се направи, за да се подготвятъ нашитѣ майки, да бждатъ и добри възпитателки на децата си?

Между многото други средства ние ще спремъ вниманието на нашитѣ читатели и върху следнитѣ:

1. Въ програмата на нашите девически училища да се въведат повече часове за основно запознаване на девиците със законите на доброто физическо и душевно възпитание на децата.

2. Да се вземат бързи, строги и ограничителни мерки против зловредното и пагубно влияние на улицата, киното, фотографията и сензационната книжнина, които изобщо деморализират децата ни още от най-ранната и крехка възраст.

3. Да се направи всичко възможно за споразумението

на домовете училището, обществото, църквата и държавата, като важни възпитателни фактори, — от които за дълго време, ако не и за винаги, ще зависи съдбата на нашата младеж и бъдещето на нашето поколение.

За постигането на тия трудни задачи се искат общи усилия и работа от всички наши обществени дейци, родители, учители и свещеници. Към това взаимно съгласие трябва всички да се стремим, иначе сме изгубени!

Б. Н. Балкански.

ИКОНИ НА ДЪСКА

И. Христосъ, Св. Богородица и Св. Иосифъ Кръстителъ

цѣль ръстъ: 110 метра дължина на 0.52 метра ширина по 700 лв. едната; половинъ ръстъ: 60×52 см. Богородични и Христови — по 400 лв.; разни празнични: 30×25 см. по 100 лв., 21×17 по 30 лв.; 16×13 см. по 25 лв., плащаници на атласъ 110×90 см. по 1700 лв., покровци атлазени съ хубави рисунки отъ 800—1200 лв. — се продаватъ въ Братството на „Бѣлия Кръстъ“. Опаковка, разноска отдѣлно Кръстчета за носене — посребрени и позлатени разни видове дузина 20, 26, 30, 36, 48, 60, 72, 120 и 240 лева.

Адресъ: Гара Корило за управлението на „Бѣлия Кръстъ“.

Нашият печатъ за жената.

Скжпотията и жената.

Скжпотията е на дневен редъ. И не само у насъ И не отъ вчера. И уви, не за известно време още. Въпросътъ за прехраната, за облеклото и за горивото, за материалнитъ и духовнитъ нужди на старо и младо, на мъжъ и жена, вълнува цѣлото човѣчество. И краятъ на това всемирно бедствие не се вижда.

И най-страшната епидемия може да се обгради и прекрати; и най-ужасната война се свършва; и най-упоштителнитъ стихии избухватъ и затихватъ подъ вѣчното лазурно небе. Едничка скжпотията не спира, а все повече и повече расте, расте, расте. И, ужасени, смаяни, отчаяни, всички се питатъ: до кога? кжде ще ни изведе?

За жената има три начина на борба съ скжпотията, защото три сж лицата на жената: домакиня, майка и гражданка.

Като домакиня, жената може да направи и трѣбва да направи доста много за облекчението на скжпотията. Преди всичко, съ пестеливостъ и предвидливостъ. Оскжднитъ средства на мъжа налагатъ на же-

ната по-голъмо залѣгане за домакинството било като прѣка изпълнителка на кжщната работа или като нагледница и ржководителка. Не е сега времето ни за разкошни трапези съ разнообразни гозби и сладкиши, отъ които по-често има вреда вмѣсто полза.

Като майка, жената трѣбва да не забравя вѣчната си божествена роля на подкрепителка и вдъхновителка на чадата си, които се борятъ съ живота — днесъ станалъ още по-тежъкъ отъ скжпотията. Недостойни сж ония майки, които въ такова усилно време като днешното, не учатъ синове и дъщери на трудъ и постоянство, на дългъ и независимостъ. Стариятъ предразсждъкъ за „бѣлитъ ржце“, т. е., че само умствениятъ трудъ е благороденъ и достоенъ, трѣбва да се погребее веднажъ за винаги. Всѣки честенъ трудъ е благороденъ. Да метешъ улицитъ е по-достойно, отколкото да ржжешъ купони отъ акции и облигации.

Най-после, като гражданка, жената трѣбва да съзнае себе си като фактически равноправенъ членъ на обществото, макаръ още да я ограничаватъ

писанитѣ закони не само у насъ, а и въ повечето страни. Това, което тия закони не ѝ даватъ още, тя трѣбва сама да си го вземе, а доде си го вземе, нагледно да покаже, че заслужено ще си го вземе.

Думата ни е за обществената роля на жената и частно за борбата ѝ противъ скжпотията. Жената — гражданка и селянка, ясно и открито трѣбва да застане на страната не на сититѣ и доволнитѣ, а на гладнитѣ и страждущитѣ. Но не съ подаянис, защото милостинята унижава Ония, които иматъ повече, трѣбва да дадатъ на ония, що нѣматъ, но тъй както казваше Христосъ: да не знае лѣвата ржка, когато дава дѣсната. Обаче, не съ това наистина ще се помогне. Ще се помогне съ друго — съ общата работа за пресъздаването и превъзпитаването на обществото споредъ учението на Христа, по името на Който почти цѣлия свѣтъ се нарича съ гордостъ „християнски“.

Жената, като гражданка, трѣбва да настигне и надмине мъжа по жаждата не за властъ и за права за самата властъ и за самитѣ права, за лични облаги или почести, а за общото благо. Народното благоденствие до сега се е градило само върху плещитѣ на мъжа и знаемъ до кжде достигнахме: войни, катастрофи, бедствия. Жената трѣбва да вземе своя още неузаконенъ дѣлъ въ общественитѣ работи, особено въ ония, които засѣгатъ семейството, т. е. отглеждането, възпитанието, и образованието на роденитѣ отъ нея поколѣ-

ния — и да изпълнява не само съпружески или родителски дѣлъгъ, а и гражданския си дѣлъгъ.

Заеме ли се съ любовъ и постоянство, за тая своя тройна дейность: като домакиня, майка и гражданка, жената ще направи за подобренieto на живота — и частно противъ растещата скжпотия — много повече, отколкото сж направили до сега всички мъже, дипломати, учени и народни водачи.

Възпитанието на жената.

Днесъ повече отъ всѣкога се налага старателно разглеждане на въпроса за възпитанието, въобще и специално това на жената, като единъ отъ главнитѣ фактори за смисленото продължение на човѣшкия родъ и неговото правилно, физическо и духовно възпитание. Жената — майка, физическа или умствена работничка, (общественица, лѣкарка, учителка, чиновничка, домакиня и пр.) е имала, има и ще има да играе една отъ важнитѣ роли при възпитанието на поколенията.

Съ право може да се каже: „Ржката, която люлѣе люлката, управлява въ голѣма степенъ свѣта“. Обаче, преди да постъпи жената къмъ изпълнение на своята обязаность като майка — възпитателка, необходимо е самата тя да бжда добре възпитана и запозната теоритически и практически въ тази областъ, ползувайки се отъ опита на нейнитѣ предшественици — педагози, рабо-

тили въ далечното или близко минало. Тия предварителни познания ще ѝ дадат повече любовъ, въра, самоотверженостъ за по-героично и блѣсково отстояване на поста си, даденъ ѝ отъ най-великата майка на майките — природата.

Но едно коренно подобрене не може да се счаква, докато едновременно съ избира тел итъ права на жената, се не прокара законъ, спередъ който женитѣ въ сжшата възраст, въ която мъжетѣ отбиватъ военната повинностъ не почнатъ да отслужватъ толкова дълъгъ курсъ за отгледване деца, здрави и болни, колкото е курса на военната служба.

И за освобождаване отъ тази повинностъ да важатъ сжщитѣ положения и обстоятелства, които се съблюдаютъ при освобождаване мъжъ отъ военна служба“ . . .

Хазайството.

Лейди Асквитъ, подпредседателка на централния класенъ съюзъ въ Лондонъ, е заявила предъ единъ английски вестникъ следното:

„Би трѣбвало да се открие единъ специаленъ курсъ, където младитѣ омжжени жени биха могли да се научатъ, какъ да харчатъ паритѣ си. Познавамъ мъже, които сами ръководятъ хазайствата си, обаче, обикновено това е, защото женитѣ имъ сж неспособни да държатъ пари.

Финансовото разстройство на единъ домъ обикновено се дължи на факта, че жената не

знае, какъ и точно де харчи паритѣ си по хазайството, обаче, за това има вина и мъжътъ, който никога не ѝ обяснява въ каквъ размѣръ сж на разположение финансовитѣ средства за водене на хазайството.

Нуждата позелява силитѣ на мъжа и жената да не се разкъсватъ, а да се координиратъ, за да се изработи е инъ видъ бюджетъ за къщата. Двата ще трѣбва да решатъ колко да похарчатъ за храна, облекло, удоволствия и пр.

Азъ бихъ препоръчала, жената ежедневно да си води точно смѣтка за всичко, което копува, за да може въ края на месеца да знае съ най-голъма точностъ за какво и колко е похарчила. Хазайството е една интересна работа и при това лесна, ако се изпълнява редовно и правилно.

Модерната млада жена все пакъ е много по-добра хазайка, отколкото е била нейната майка.

Когато, обаче, едно момиче се ожени преди да знае цената на паритѣ, лесно е да се разбере, че на първо време работитѣ на хазайството ще бждатъ разбъркани.

Нашата селянка.

За нея почти никой не приказва, никой не мисли. Нейната безпретендиозна дейностъ въ тѣсния семеенъ кръгъ и въ еднообразния селски животъ остава почти незабелязана, коптитѣ ѝ — глухи и безъ отзивъ.

Съ покрусена душа — като тая на гражданката — отъ жестокитѣ лапи на живота, тя

отъ редъ години насамъ влачи безропотно хомота на непосилното бreme.

Все пакъ нейнитѣ мъжи и терзания оставатъ чужди за живота на гражданката — нейната сестра и другарка по свѣтвна участъ. Селянката, като че ли, живѣе въ другъ миръ, чуждъ на онова, което върлува гражданката, чуждъ на нейнитѣ духовни и материални интереси.

Де се корени причината за това, мъчно би могло да се опредѣли. Може би вината се крие въ особеноститѣ на съвременния животъ...

Здрава и издръжлива по природа, селянката възмогва въ своя трудъ, крепне, пласирайки своитѣ физически сили. Гражданката, обаче, е непригодна за тежка физическа работа. Слаба е и неиздръжлива. Поради това тя е принудена винаги да разчита на чужда помощна ръка. Става нужда да повѣрва домакинството и възпитанието на рожбитѣ си на слугини и гувернантки, а своето време прекарва въ повечето случаи, въ суетности, става жертва на кокетство. А тоя е най-пагубния пътъ, който води къмъ упадане на нравитѣ и подронва морала на жената, като кжщовница, съпруга и възпитателка.

Тия лоши чѣрти, открити въ гражданката, не могатъ така смѣло и безрезервно да се припишатъ и на селянката.

Въпреки, обаче, сътресенията, които се явиха въ домашния и стопански животъ, предизвикани отъ последнитѣ оустошителни войни, селян-

ката остана до край героиня въ страданията и лишенията си, непоколебима въ своята твърдостъ и крайно търпелива, срещайки съсъ стоическо спокойствие незгодитѣ и изненадитѣ на живота.

Американката.

Американката преди всичко е високо интелигентна, интересуваща се отъ литература и музика, както и отъ политика. Като интелигентна жена, тя е безъ предразсѣдци и това обстоятелство е, може би, единичката причина за тъй голѣмото различие между нашата и американската жени. Тя обича семейството си, тя гледа кжщата си, възпитава децата си, готви и едновременно съ всички тия занятия на всѣка домакиня, тя работи въ фабриката, въ магазина, въ канцеларията, въ печатницата, въ шивалнята, за да помогне на мъжа си, да бждатъ осигурени за евентуално гладни години и да могатъ да се обзаведатъ по-добре. И тя е винаги весела, засмѣна, използва и най-малкото време, за да бжде всичко въ редъ — всѣки денъ ще я видишъ въ трамвая да дочита вестника си, защото дома ще бжде занята съ други работи — прибиране децата отъ забавачницата, гдето ги е оставила сутринта, готвене за утрешния денъ, въобще всички женски работи тя ще извърши до вечерята.

Тя се не срамува отъ труда. Труда, билъ той и на уличния метачъ, е поставенъ на най-високия пиедесталъ. Пързата

дума на американката при запознаване е: „работиш ли“? Ако отговориш „да“ — Ол райтъ, „това е добро“, ако кажеш „не“ ще се намръщи, и ще каже „о, това не е добро, не...“ Въобще Америка може да се окачестви с една дума — Работна Америка.

Азъ съ възторгъ съмъ гледалъ, какъ предъ автомобилната фабрика „Overland“ въ Толедо, всѣка вечеръ хубаво облечени жени, свършили порано работата си въ фабриката или ателието, чакатъ да излѣзатъ мжжетъ имъ отъ фабриката: ето излизатъ тѣ, черни съ груби работни дрехи, цѣли исплескани въ смазка и чернило. Но това не прави впечатление на жената. Тя олавя мжжа си подъ ржка и една чудна по своя контрастъ двойка се запжтва къмъ маркета, за да напазаруватъ за утре и, следъ това, за въ къщи. Тя обича мжжа си и не се срамува отъ изгледа му. Напротивъ, тя презира тия бездѣлници — контета, които висятъ, като у насъ, по жглитѣ.

Американката има трезвенъ умъ, разсждителенъ, разпоредителенъ. Тя умѣе да си разпредѣли времето съ точностъ, да намѣри за всѣка работа необходимото време. безъ „ахъ“ и „охъ“. За нея слугини нѣма. И менъ ми се вижда нѣкакъ чудно и смѣшно онова, което е у насъ — на всичк та сиромашия на чиновническата жена слугиня трѣбва да се вземе — дали за гордостъ или отъ нужда е, не знамъ. Но тукъ Гергьовденъ и Димитровъ день нѣма и всѣки самъ си върши кжщнитѣ работи.

Уволненията на чиновничкитѣ.

Защо е тоя общъ повикъ противъ българскитѣ жени-чиновнички, защо е тая неокачествима несправедливостъ спрѣмо добритѣ, трудолюбиви и работливи труженици за благо на държавата?

На тѣхъ се отнема достъпа въ учрежденията. Защо това?

За това, може би, защото на жената, която до преди економическитѣ кризи, докарани отъ войнитѣ, „бѣше подчинена на традиционнитѣ идеи, които напълно я обвързваха съ домакинството“, се наложи отъ житейската необходимостъ да скжса мрежитѣ на тая неумѣстна вече традиционностъ и да подаде ржка на своя другаръ въ живота и наравно съ него да остоява и да го подкрепя въ борбата за коравия залъкъ.

Онова, съ което ще се „подобри“ положението на останалото чиновничество, ще бжде, както е известно за всѣкиго, само мизерни трохи за окаяната чиновническа участь. Трохи, които въ сжщностъ сж прехраната на толкова хиляди хора и която прехрана, отнета имъ, ще задоволи съ една мизерна сумаца ония, чието подобрение се цели съ тая жестока мѣрка.

И половината персоналъ да се намали, незгодитѣ пакъ ще си останатъ, тежкото економическо състояние на страната съ нищо не ще се подобри. Естествено, че и чиновничеството въ такъвъ случай не би се освободило отъ всѣкидневна гнетящата го мизерия.

Погледнато така на всичко

това, човѣкъ идва до заключение, че тая мѣрка е една безрезултатна, нетактична и опасна игра съ интереситѣ на женитѣ-чиновнички, па и на цѣлото чиновничество. И то въ едно време, когато, напротивъ, би трѣбвало съ една искрена заинтересованост да се прецени женския трудъ и не съ пристрастие, а по достоинство и по способности да се лишава жената отъ права да упражнява тоя трудъ,

или пъкъ да се поощрява морално и материално.

Въ случай, че съкращението на службитѣ е една неминуема необходимостъ, (нека стане то по единъ справедливъ начинъ, безъ разлика на половетѣ.

Както трудолюбието може да бжде гордостъ и за мъжа, и за жената, така сжщо и недобросъвестността намира представители еднакво и между двата пола.

ДОМАКИНСКИ ИЗВЕСТИЯ.

Плодосмѣна въ зеленчуковата градина.

Както въ земледѣлито, сжщо и при отглеждането на зеленчука, плодосмѣна е отъ голѣма полза и значение за бждещето развитие на този или онзи видъ зеленчукъ. Плодосмѣна въ зеленчуковата градина се налага и отъ условието, че всѣки видъ зеленчукъ обича известни хранителни елементи повече и понеже не всѣкога тѣ могатъ да се набавятъ въ достатъчно количество чрезъ торението, едно правилно и редовно смѣняване на зеленчуцитѣ съ различни изисквания къмъ хранителнитѣ елементи въ почвата, позволява и едно разумно използване на последната.

Разпредѣлението на градината трѣбва да става съ огледъ къмъ едно по-разумно използване на почвата. Зеленчуци съ еднакви изисвания не могатъ да се отгледватъ съ успѣхъ на едни и сжщи парцели. Освенъ това, не всѣки зеленчукъ обича прѣсно торение. Разнитѣ видове зелета напр. използватъ силно почвата. Сжщо така листнитѣ зеленчуци, като спанака. Ето защо тѣ изискватъ само торение съ пресенъ оборски торъ. Коренитѣ зеленчуци изискватъ още по-силна почва, обаче непонасятъ прѣсно торене, значитѣ по-умѣрено изтощаватъ почвата. По-слабитѣ почви могатъ да се използватъ за отглеждане на бобови растения.

За да се спази една разумна последователност при отглеждането на зеленчуците, добре е да се възприеме единъ три или четири — годишенъ плодсмѣнъ. Въ такъвъ случай градината се раздѣля на три или четири парцели.

Първа парцела, следъ едно силно наторяване презъ есента или пролѣтътъ съ оборски торъ, се засѣва съ зеленчуци, които силно изтощаватъ почвата, като цвѣкло, бѣло, червено и др. Презъ време на растежа, ако искаме да получимъ доброкачественъ зеленчукъ, добре е да се полѣятъ единъ или два пѣти съ разредена пикочъ.

Втората парцела, наторена съ пикочъ или томасово брашно преди сеидбата, се засѣва съ моркови, цвѣкло, репи, целина и лукъ.

Третата парцела, наторена съ пепелъ и фосфорни торове, се засѣва съ разни видове фасулъ, грахъ, арпаджикъ и др.

Четвъртата парцела добре е да се заеме съ зеленчуци, които сж по-дълготрайни, като шпартелъ, хрѣнъ, ягоди. Тя може да послужи и за домати и храстни плодове, като разни видове грозде: френско, нѣмско и др.

По този начинъ разпредѣлена и водена зеленчуковата градина, позволява не само едно разумно използване на хранителнитѣ вещества въ почвата, но и способствува за намаление на болеститѣ и неприятелитѣ по зеленчуковитѣ растения. Всичко заедно взето увеличава дохода отъ градината.

Захранване на пиленцата.

При излюпване на пиленцето то взема въ стомаха си достатъчно храна отъ желтъка на яйцето, съ което ще може да се поддържа до свикването на новия животъ и закрепване на организма му. За първоначалния животъ на пиленцето, значи, природата е взела грижата и го е снабдила съ достатъченъ запасъ отъ храна. Въ такъвъ случай навика да се дава друга храна на пиленцето, наскоро следъ излюпването, вмѣсто мислимата полза, ще принесе вреда, защото претоварването на стомаха безъ нужда лесно носи въ първия моментъ смъртъ. Ето защо най-получливото захранване ще почне тогава, когато запасната храна въ стомаха на пиленцето бжде на изчерпване, а това съзпада обикновено *следъ 24 часа отъ излюпването*. Пиленцата най-напредъ се захранватъ съ добре сваренъ яйцевъ желтъкъ, като ситно се натрошава на дъска или кеневирче. Първия денъ се хранятъ по често, но съ по-малко храна, а отъ втория денъ се хранятъ съ храна смесана отъ яйцевъ желтъкъ и трохи отъ хлѣбъ. Следъ това просото е най-добра храна за пиленцата, ако имъ се дава, предважително на киснато въ вода или сварено. Вода да имъ се дава отъ втория денъ, но поставена въ сждъ, въ който да не може да се измокряватъ. Просената храна постепенно да се измѣнява съ забръкани трици, ярма и царевично брашно. Пшеничитѣ ситни зър-

на сж много полезни за хранене пиленцата. Помъщението, въ което спят пиленцата, да бъде послано съ слама или друга суха постеля, Тъ трѣбва да се пазят да не ходят по калъта, по водата и по други влажни мѣста.

Сутринъ да се пускатъ следъ като се вдигне росата, а тамъ кждето има голѣма трева, да не се пускатъ да ходятъ, защото отъ росата ще се простудятъ и ще почнатъ да умиратъ отъ диаря или тъй наречения „бѣлъ поносъ“. Като поотраснатъ пиленцата, да имъ се дава разна зърнена храна да ядатъ достатъчно. Тамъ, кждето нѣма възможностъ да намиратъ разни мухички, глисти и други животинки, които сж най-необходими за пиленцата, нужно е да имъ се даватъ наклъцани глисти, ситно наклъцано сурово месо. За заякчаване на хода имъ, добре е да имъ се дава въ смѣса съ трицитѣ или ярмата, или отдѣлно много ситно наклъцани яйцеви черупки или кости. Къмъ храната да се турга малко скълцани ситно на прахъ дървени въглища и по-малко ситна сѣра.

За по-доброто и еднакво развиване на пиленцата, да се държатъ и хранятъ отдѣлно отъ възрастнитѣ птици. Голѣмия просторъ и постоянното движение на пиленцата, сж необходими за тѣхното развитие.

Измазвайте овощнитѣ дръвчета съ варено млѣко.

Когато заговоримъ съ нѣкои отъ нашитѣ селски сто-

пани за озошарство, всѣки иска да знае много и въ голѣми подробности за най-деликатнитѣ работи въ областта на озошарството, а това, което обезателно всѣки трѣбва да знае и направи, никой не обръща внимание.

Вѣрвамъ мнозина да сж си задали въпросъ, защо ли извѣстни стопачи си мажатъ дръзчетата съ варъ и сами да сж си отговаряли — (защото често ни е срамъ да запитаме като си мислимъ, че всичко знаемъ). — „Вѣроятно за красота“ е. Това обаче не е истинскиятъ отговоръ, който е: *дръзчетата трѣбва да се измажатъ съ варъ, за да ги предпазимъ отъ болеститѣ и неприятелитѣ имъ, отъ природнитѣ влчания и за да запазимъ отъ неприятели тѣхнитѣ плодове*. Ето какво грамадно значение има измазването на овощнитѣ дръвчета съ варено млѣко. Всички знаятъ, че варътъ е едно много ефтино и добро дезинфекционно средство и за това обикновено по 2—3 пѣти въ годината си мажемъ стайтѣ, въ които живѣемъ. Като така и дръзчетата, мазани съ варъ, нѣма да бѣдатъ нападнати отъ никакви мжхове или лишеи, защото ако тѣхнитѣ мицелии (сѣменца) попаднатъ върху варътъ, тя ще ги изгори и умрѣтви.

А знае се че, мжховетѣ и лишеитѣ сж паразити, които се хранятъ отъ готовитѣ сокове на дръзчетата и съ това причиняватъ ослабване на плододаванieto, а често пѣти и смъртта на самото дръвче

то казахме, се грижи за предпазването от мараза още наесен. Напролът, обаче като почне да става топло, дървения сок започва да циркулира. Тогава пъпките с цветовете и листата разстат наедряват. Въ тях има сок. През това същото време на някои места падат късни пролетни слани. Тъ сж може би и понѣкога единичната причина за неплодородието на овощните ни дървета. Сланата измръзва пъпките или пъкъ плода, ако го вече има, и той без време пада на земята. Обикновено от тези слани, страдат ниските и влажни места. Тук вече природата не може да ни помогне, а това трѣбва да направимъ сами ний.

Земледѣлецъ знае, че сланата пада сутринъ рано. Въ такъв случай още от вечеръ въ градината се налага слама на купчинки. За предпочитане е тя да е гнила или пъкъ влажна. Преди да се съмне купчините се запалват, но не да горятъ съ пламъкъ, а само да пушатъ. Сламата като пуши, излеко се разнася дима из овощията или пъкъ лозето и пречи за образуването на слана.

Когато пъкъ има вѣтъръ, купчинките се нагласяват тъй, че вѣтъра да разнася дима по цѣлата градина. Това средство предпазв до нѣкъде овощните дървета и лозята от измръзване. То постига

своята цѣль още повече, когато се прави отъ много стопани.

Тютюнътъ (Nicotiana) е отрова, която бавно, но сигурно подкосва човѣшкия организъмъ.

Никотинътъ, което е главната съставна частъ на тютюна, е една отъ най-силните отрови за всички същества. Той е теченъ алкалоидъ, разтителна отрова. Кучета, зайци и котки умиратъ въ 5 минути отъ 4 капки никотинъ. Доказано е по-единъ най-положителенъ начинъ, че всѣко пушене е вредно, защото се вкарва въ организма никотинъ, който зле влияе на сърцето, действува паралитично върху автономния нерво-мускулентъ апаратъ на сърдцето. Много пушачи страдатъ отъ *табагизъмъ*, хронично тютюнево отравяне. Нека пушачите да знаятъ и помнъ какъ става при табагизма: отслабване на паметта, специално за думите, виене на свѣтъ, което изненадва пушача най-често на улицата, принуждава го да търси упора у близостоящата сграда, за да запи разноесие. Чести треперения на ръцете, невралгия, артериални спазми. Освенъ това, появява се възпаление на венците и устата, разваляне на жби и стомашни разстройства. Появява се понѣкога и недомивдане. Особено лесно заболяватъ отъ табагизъмъ младите пушачи.

Б Е Л Е Ж К И.

Зачестиха убийствата!

Това е единъ грозенъ фактъ, който зле говори за нашата действителностъ. Да се трепятъ българскитъ синове по улицитъ на столицата, или въ провинцията, като животни и то често пжти посрѣдъ бѣлъ день, —тоза е печално явление, което преувещава още по печално бждеще. Всѣки съзнателенъ българинъ и още повече християнинъ ще се потръси отъ душа и ще порицае сния, които прибѣгватъ къмъ това зѣрско средство на саморазпраза. По поводъ на убийството на Никола Милевъ, и на онова, което стана по погребението му, намираме следната справедлива сѣтия на уводно мѣсто въ единъ отъ ежедневницитъ.

Нека почитаме живитъ дейци: тамъ е нашето спасение.

Изпратихме Никола Милевъ.

Цвѣтя, вѣнци, речи изобилствуваха. Погребението бѣ тържествено, нищо не липсваше на външния декоръ, министри, професори, депутати, журналисти, артисти, художници, конгресисти отъ македонския и сговористкия съборъ, почитатели, мъже и жени бѣха се стекли масово да отда-

датъ последна данъ на покойния и да изкажатъ свѣето съболезнование на неутешимата съпруга. Скрѣбта, която се охранява ше по лицата на всички и съчувствието, тъй трогателно изразени, могатъ, наистина, да послужатъ за утеха на съкрушената вдовица. Но, изкрено ли е това? Не е ли то обичайната наша маска, която майсторски приспособяваме къмъ всички обстановки, за да прикриемъ истинската си душа?

Надгробнитъ речи за Милева ни навеждатъ къмъ тъжни мисли.

Ние българитъ имаме единъ отвратителенъ горокъ. Чакаме да умре нѣкой, за да откриемъ неговата величина, да възпѣемъ неговитъ добродетели, да скърбимъ за неговата смъртъ. Тогава намираме, че неговото дѣло е било велико, себеприцанието пълно, службата безкористна, заслугитъ ненадминати, обичта къмъ България безгранична. И почнемъ да го величаемъ, да оплакваме загубата и да се клнемъ предъ гроба му, че ще следваме неговия примѣръ. То бѣваше да падне убитъ Милевъ, за да признаемъ, че е угасналъ единъ свѣтилникъ, изчезнала

една надежда. Сжщото сме казвали и предъ зинали гробове на други важни покойници, паднали като него отъ злодейска ржка, защото всѣка ржка, която убива, е злодейска.

Но, когато тия покойници бѣха живи, ние се надпреварвахме да ги чернимъ, да ги окаляме и да ги представимъ предъ народа като бездарни, грабители, предатели и какви не други още по-грозни епитети. Така правимъ съ всички народни дейци. За да убиемъ престижа имъ, ние ги затваряме, сждимъ, скубимъ брадитѣ имъ, оставяме ги да мизерствуватъ, отнимаме имъ правата и пр. Щастливи сж само ония, които умрѣха преди освобождението. Ние не знаемъ да почитаме нашитѣ първи хора, макаръ да има между тѣхъ и велики умове. За тѣхъ не сме имали никога блага, насърчителна дума, нѣмаме уважение. Липсва ни благодарство да почитаме нашитѣ политически и културни водачи и да учимъ и народа да ги почита и уважава. Навсѣкжде се водятъ партизански борби съ повече или по-малко ожесточение, на всѣкждъ: партии се взаимно критикуватъ, порицаватъ и дори се клеветятъ, но никжде не се отричатъ личнитѣ достоинства и заслуги на политическитѣ водачи. Народитѣ се гордѣятъ съ тѣхъ, обожаватъ ги и въ времена на изпитанія възлагатъ надеждитѣ си върху тѣхъ. У насъ наградата на водачитѣ е затвора, позора или куршума. България прилича на корабъ безъ капитани. Всѣки

действува на своя глава. Мждростъта не се зачита, опитността се отрича. За това въ време на бури и сътресения корабътъ претърпява винаги тежки аварии.

Нека убийството на Милева и на редица други българи преди него, ни отворятъ очитѣ, нека престанемъ да унишжаваме и ругаемъ нашитѣ водачи, нека почнемъ приживе да ги величаемъ и да ги представимъ предъ народа като неговии свѣтилници. Нека засилимъ вѣрата му въ тѣхъ, защото тамъ е спасението. Омиротворяването на България и сговора нѣма да дойдатъ отъ гробищата.

Кжсата коса у женитѣ.

Английския кралъ Георгъ V е неприятелъ на кжсата коса и не обича женитѣ съ модерна фризура. Церемонимайстора на двореца е издалъ една наредба, споредъ която женитѣ съ рѣзана коса нѣма да се допущатъ на дворцовитѣ балове. Тази наредба е поставила въ много неловко положение английскитѣ аристократки.

Законъ противъ проституцията въ България.

Проституцията взема все по-широки и широки размѣри. Това е накарало правителството да се загрижи за премахването на това зло, като вземе следнитѣ мѣрки: Ще се създаде специаленъ законъ противъ проституцията. Въ него ще се предвидятъ преследвания не само противъ проституткитѣ, но и срещу тия, които развратничатъ съ тѣхъ. Ще бждатъ създадени специални

институти за борба срещу проституцията. Ще се апелира къмъ обществото да се притече на помощъ на държавата въ борбата ѝ срещу това зло. Ще бждатъ основани специални клубове и дружества въ подкрепа на поведената борба. Ще се създадатъ изправителни домове за падналитѣ млади момичета.

Присжда за модернитѣ танци.

Свиканъ бѣше въ клуба на писателитѣ и артиститѣ въ Берлинъ единъ оригиналенъ сждъ, който, по почина на писателитѣ, произнесалъ своята присжда върху модернитѣ танци. Основата на обвинителниятъ актъ съставляватъ изказанитѣ мнѣния отъ съвременни писатели върху модернитѣ танци.

Какъ за модернитѣ танци, деколтетата и рѣзанитѣ коси.

Страшна е покварата, която носятъ тия изобретения на последната мода. И това е стреснало всички сериозни хора на запада. Както вече писахме, първомъ католическото духовенство се обяви противъ деколтето. Дчесь, обаче, срещу него се е започнало борба и отъ англикаската църква. На последъкъ въ много голѣми лондонски църкви се държатъ проповѣди срещу покварата, която носи модата. Йоркскитъ епископъ пръвъ е издигналъ гласъ срещу деколтетата, а срещу моднитѣ танци — епископътъ отъ Дери. Духовенството апелира къмъ своето паство да забранятъ на женитѣ и дъщеритѣ си да носятъ деколтета и да танцуватъ моднитѣ танци.

Синодната Библия — Вече се нарежда посланието къмъ евреитѣ. Това говори, че Библията скоро ще бжде готова отъ печатъ и дадена на продажба. Подиръ Великденъ, вѣрваме, всичко ще бжде готово и Библията пустната въ продажба.

Христово опѣло. Приготовено е ново синодно издание на български езикъ на *Похвалнитѣ* *нагробни пѣсни, пѣсени около „Св. Плащаница“*, което скоро ще бжде сложено подъ печатъ и пустнато въ продажба. Изданието е вѣренъ преводъ отъ грѣцкия текстъ, нагледено за пѣние. Първитѣ пѣсни на всѣка статия сж написани отдѣлно съ источни и съ западни ноти. Всѣка последователна пѣсенъ е нагледена споредъ размѣритѣ на първата и и може да се пѣе по нотирания образецъ.

Абонамента на „Християнка“. Тия дни администрацията на „Християнка“ е изпратила по пощата до неплатилитѣ абонати квитанции за плащане на абонамента за II год. Умоляватъ се всички абонати, кога имъ се поднесе отъ пощенския чиновникъ квитанцията, да си изплатятъ абонамента, а не да ставатъ причина за излишни разноски на администрацията.

На първитѣ страници на настоящата книжка сж помѣстени три обяви: една за ст. „Християнка“ за III година, втора за „Библия въ картини“ и трета за „Жития на Светиитѣ“. Помѣстени сж три картини отъ тия, които ще бждатъ помѣстени въ „Библия въ картини“. Картинитѣ

сж голѣми, страницитѣ на „Християнка“ — тѣсни за тѣхъ. Обаче „Библията“ ще излѣзе на голѣмъ форматъ, тъй че всѣка картина ще има достатъчно полета отсрани. Умоляватъ се всички абонати на „Християнка“ най-внимателно да проучатъ тия обявления и да положатъ усилия, щото, освенъ себе си, да запечатъ и други свои близки за абонати. Потрудете се и съ това вземете дѣлъ въ едно отъ голѣма важностъ дѣло въ нашата духовна литература!

Открити листове. Братството „Бѣла кръсть“ е дало пълномощно на: г-ца Пия Константинова, г-жа М. Спирова отъ София, г-нь Г. Върволовъ отъ Ямболъ и Д. Гължбовъ отъ Дупнишко да записватъ абонати за „Християнка“, „Жития на Светиитѣ“ и „Библия въ картини“, като събиратъ и абонамента срещу редовна квитанция, подпечатана съ братствения печатъ и подписана отъ упълномощения. На казанитѣ упълномощени лица сж дадени квитанционни ко-чани.

„Вестникъ на жената“.

Далѣ е мѣсто на втора статия на г-на Хр. Върговъ, въ която „богомилскитѣ“, богословъ по най-безсѣвестенъ и невежественъ начинъ осмива монашеството и величае богомилството. Въпреки история и факти, той изсмуква отъ прѣститѣ си разни хули, като казва, че Църквата и главно монашеството е унизило жената! Колко сж блудкави и плиткумни тия брътжежи! Ние съ-желяваме, че „Вѣст. на жената“

е далѣ мѣсто на подобна скодрумна статия, изпълнена съ жлъчъ и умраза срещу . . . срещу ония, които неприютиха г-на Въргова . . . поповетъ, Църквата!

Гоститѣ на „Бѣлия Кръсть“.

Както презъ миналата зима, така и презъ тая по всички празници Братството биде посещавано отъ многобройни гости изъ околнитѣ села изъ Софийска околия. Гоститѣ пристигаха презъ деня срещу празника, присѣдствуваха на все-нощно бденне, сутринята — на маслосветъ и Божеств. литургия. Следъ църковенъ отпускъ Братството устройваше на гоститѣ си духовни концерти съ скезеси, а следъ това имъ даваше обѣдъ. Почти всички гости оставаха доволни. Тѣ щедро жертвуваха за въ помощъ на Братството, записваха и своитѣ подаяния въ натура и съ благодарностъ, при бичието на монастигскитѣ камбани, заминаваха. Когато единъ отъ ръководителитѣ на Братството разказа предъ единъ отъ заможитѣ гости — Софийнци бждешитѣ задачи на Братството и го помоли да ги вземе присърце, въпросниятъ на единъ жестъ подари на Братството три декара мѣсто на западната частъ на София край „Овчата кѣпалня“. Имаше дни, когато 100-150 каруци на гоститѣ, украсени съ зеленина, се нареждаха отъ монастыря до самата река и презъ които села минаваха по пѣтя си за дома, възбуждаха такъвъ ентузиазъмъ, та следващия празникъ тия пѣкъ села посещаваха монастыря. Наистина,

добър е нашият народ и много може да се направи чрез него и за него, стига да се погрудим за това! . . .

Нови монахини.

Тая година на *Василевъ денъ* бидоха постригани въ манастизо ученичките на „Бѣлия Кръстъ“ Анка Тодорова отъ Сливенъ и Вѣрка Сапунова отъ Свищовъ. Първата съ име *Юлия*, а втората съ име *Августа*. И дветѣ монахини сж отъ трети курсъ на училището при Братството. На *Атинасовъ денъ* бидоха постригани въ манастиство други три сестри на

сжщото братство и тритѣ отъ III курсъ на училището при сжщото, а именно Злата Попова отъ с. Веренци Фердинанд, съ име *Талида*, Цѣтана Христова отъ Габрово съ име *Касияна* и Стефана Петкова отъ: Омо-Калугерово, Плѣвенско, съ име *Агнеса*.

Погрѣшка. При отпечатване на „Великата ентения“ на стр. 37 въ тая книжка, машинистътъ е обърнал, едното клише наопаки, поради което половината отъ ектенията е отпечатана наопаки. Молимъ да се има това предъ видъ. Прибавя се сжщата ектения на отдѣленъ листъ.

ПОЩА.

Отъ с. Погорѣлецъ Петъръ Я. Мариновъ ни пише: . . . „Християнка намира приемъ въ всички слоеве на обществото — и въ бедната кѣща и въ богатата аристократическа кѣща. Тя отговаря на всички нужди на християнина, а най-вече морално и интелектуално издига падналия за сега човѣкъ предъ житейските грижи. Прояснява мисълта на скептика, като уяснява съ най-прости думи нѣкои жизнени догматични въпроси. За домакинитѣ и майките „Християнка“ е много интересна за това, че дава твърде полезни съвети за дома и семейството.

Отъ с. Стежеровъ Яг. П. Поповъ ни пише: „Дългъ е на всѣки християнинъ да ратува за прѣскаването на Христозото слово, да разпространява християнската литература. Тъкова едно ценно четиво за българското християнско семейство, което четиво заслужава да се разпространява между всички кръгове на българското общество, е сп. „Християнка“, надъ коего неуморно работите и полагате бащински грижи. Чувствувамъ, че всички трѣбва да работимъ и съ общи усилия да подкрепимъ това свето дѣло. То ще закрепява вѣрбата, ще опровергава лъжата и ще разкрива свѣтлата истина, която ще възтѣжествува надъ всичко и като фаръ срѣдъ

нощния мракъ ще дава направление къмъ правия — истинския пътъ, който води къмъ спасителния брѣгъ“.

Отъ с. Койнаре свещ. М. Базевъ ни пише: „Схващайки громадното значение, което указва днесъ върху интелекта словестната книжнина и като горя отъ желанието да видя сп. „Християнка“ въ всѣка една християнска кѣща, започвамъ да събилямъ нови абонати, макаръ и трудничко, но за „Християнка“, при това и списване, никой нѣма да откаже“. . . .

Отъ с. Моминъ-Бродъ, Ломско, Петко Герговъ ни пише: „Като получихъ „Църковенъ Вестникъ“ и намѣрихъ въ него, че ще издавате Житията на светиитѣ въ томове за всѣки месецъ, останахъ много доволенъ. Одавна азъ търся тѣзи жития, за да се обучавамъ въ тѣхъ. И сега, като четохъ, моля запишете ме за абонатъ за 12-тъ тома. Веднага ще Ви изпратя сумата.

Абонати на „Житията на светиитѣ“: *Станимъка* — свещ. Борисъ Димитровъ записча църквата „Св. Димитръ“. *Дудене, Пловдивско* — Никола п. Василевъ. *Ракозница, Кулско* — монастиръ „Св. Троица“, Петко Пѣевъ. *Левка, Свиленградско* — църквата „Св. Димитръ“. с. *Поибрене, Панагюрско* — свещ. Мих. Ив. Базевъ. *Радиненецъ, Плѣвен-*

еко — Василь Христовъ. Самоковъ, „Мариева“ 1 — Станиславъ Ангеловъ, Свиленградъ: Иванъ Панайотовъ, златаръ, Казанлъкъ: архирейския намѣстникъ 40 тѣла. Острецъ, Ловоецко, Стефанъ Начевъ. София, Графъ Игнатиевъ 44 — Спиро Илиевъ. Долна-Студена, Бѣленско — църквата. Неврокопъ — Илия Тръндафиловъ. София, ул. „Царь-Шиманъ“ 45 — Георги Клисаровъ. Неврокопъ — Димитръ Тилковъ (следва). Всички тия абонати се умоляватъ да внесатъ абонамента споредъ обявлението на 4 и 6 стр. на тая книжка.

КНИГОПИСЪ.

„Росица“ Получиха се въ редакцията ни 1 и 2 кн. отъ детско-юношеското сп. „Росица“, редактирано отъ Люб. Бобевски и Дим. Христодоровъ. Ето едно хубаво начинание, което обществото трѣбва да подкрепи. „Росица“ трѣбва да проникне въ всѣко българско семейство. Милото съдържание, красиво по своята външностъ, иде да запълни една отдавна чувствувана празнина, да даде съ вещина изпълнено четиво, което затрогва и дълбоко вълнува душата. Разгърнете го, и вие въ него ще намерите на всѣка страница проникновената проповѣдь на Христовитѣ истини съ образи, достъпни за децата, почерпени отъ самия животъ. Предъ васъ се редятъ малки поеми, разказчета, оценки, спомени, нотирани пѣснички, картинки, поучения и бисери отъ Евангелието. Лишено отъ превзетостъ, то насочва децата къмъ новъ пътъ — пътя на състраданията, на милостъта, на всеопрощението. Фантастичното въ него е изправено: то се пази да дразни детската фантазия съ несществуващи видения. Живота е по-силенъ отъ всичко, — нѣма защо да мжчимъ детето и да развиваме неговата фантазия. Достатъчно е да затрогваме неговата душа и да го насочваме въ пътя на истината. Въ това положение списанието изпълня своята задача и не остава нищо друго, освенъ да му пожелаемъ успѣхъ и широко разпространение.

Нова ера — кн. 8, год. II, издание на студентското християнско дружество при софийския университетъ.

Годишенъ абонаментъ 40 лв. излиза въ края на всѣки месецъ, освенъ презъ м. м. юлий и августъ. Списва се много вѣщо и подбрано. Препоръчано и одобрено е отъ министерството на Народната Просвѣта. Администрацията има адресъ: София „Оборище“ и „Кракра“ — Ас. Димитровъ.

„Християнски младежъ“, издаванъ подъ уредбата на редакционенъ комитетъ, София, ул. Морава 108, Свещ. Никола Ничевъ.

Предъ насъ е брой 4 на тоя добре урежданъ и навремененъ вестникъ. Сега, когато нашата християнска младежъ престѣпно се дърпа на всекъде отъ разни партийни бюра и други организации, чрезъ което още отъ крехка възраст се заразява съ гнили идеи, дълго е на всѣки съвестенъ гражданинъ да зове и води младежъта подъ *анамето* Христово. Младежъта е бждещето на държавата и църквата. И ако сегашното поколение, се изпусне въ възпитателно отношение тежко и горко! Само здравитѣ християнски идеи сж въ състояние да възпитатъ здрава и годна за живота младежъ и добри бждещи граждани. Ето защо симпатичния вестн. „Християнска младежъ“, който зове младежъта къмъ организиране въ християнски братства, трѣбва да бжде подкрепенъ. Ние искрено желаемъ да видимъ тоя вестникъ да стане органъ на православнитѣ християнски дружества!

В. „Вестникъ на девицитѣ“, седмиченъ листъ за литература, общественъ ж воть и възпитание. Редактира комитетъ. Абонаментъ 100 лв. Адресъ София, ул. Арда 4.

Нови книги: 1. Поминикъ. красиво изработенъ — 5 лв.; 2. *Задгробенъ пътъ* — 5 лв.; 3. *Възпитание на детето* — 5 лв.; 4. *Св. Пейка и Св. Злата* — 5 лв.; 5. *Човѣшкото сърдце* — 7 лв.; 6. „*Съветъ на Св. Богородица*“ — 5 лв.; 7. *Параклисъ* — 5 лв.; 8. *Православенъ молитвенникъ* — 12-50 лв.; 9. *Шестопсалмие* — 5 лв.; 10. *9-часъ и вечерята* — 5 лв.; 11. *Акатистъ на Ангела Хранителя* — 5 лв.; 12. *Акатистъ на Св. Николай* — 5 лв.; Всички книжки се изписватъ на адресъ: София, *Архимадритъ Ст. Абаджиевъ*, подъ чиято редакция сж излизали. Който изпише 100 екземпляра отъ единъ видъ въ предплата, прави му се 60 на сто отстъпка.

Невежеството на науката и нейната некомпетентност
по вѣровнитѣ въпроси (изъ анкетата средъ ученитѣ)
— *Архим. Ст. Абаджиевъ.*

Голѣми археологически открития въ Палестина.

Педагогически беседи. — Майката като първа възпита-
телка на детето — *Б. Н. Балкански.*

Нашиятъ печатъ за жената. — Скъпотията и жената. —
Възпитанието на жената. — Хазайството. — Нашата се-
ленка. — Американката. — Уволнението на чиновничкитѣ.

Домакински известия. — Плодосмѣна въ зеленчуковата
градина. — Захранване на пиленцата. — Измазване на
овощнитѣ дървчета съ варено млѣко. — Съвети по
отгледване на бубитѣ. — Мраза по овощнитѣ дървета
и лозята. — Тютюнътъ е отрова, която подкосѣва чо-
вѣшкия организъмъ.

Бележки. — Зачестиха убийствата. — Нека почитаме жи-
витѣ дейци: тамъ е нашето спасение. — Кжсата коса
у женитѣ. — Законъ противъ проституцията въ Бъл-
гария. — Присжда на модернитѣ танци. — Пакъ за
модернитѣ танци, деколтетата и рѣзанитѣ коси. —
Синодната Библия, — Христовото опѣло. — Абонамента
на Християнка. — На първитѣ страници. — „Вестникъ
на жената“. — Гоститѣ на „Бѣлия Кръстъ“. — Нови
монахини. — Погрѣшка.

Поща.

Книгописъ.

ЦЕНА 16 ЛЕВА

ИЗДАВА БЪЛИЯ КРЪСТЪ НА БЪЛГ. ПРАВОСЛ. ЦЪРКВА
:: :: УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ :: ::

ВСИЧКИ МАТЕРИАЛИ СЕ ИЗПРАЩАТЪ ДО РЕДАКЦИЯТА
:: НА СП. „ХРИСТИЯНКА“ — СОФИЯ, СВ. СИНОДЪ ::

ПЕЧАТНИЦА ЕЛИСЕЙ ПЕТКОВЪ, СОФИЯ, УЛ. „БАЧО КИРО“ № 19